SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 119, ЧИСЛО 42, П'ЯТНИЦЯ, 19 ЖОВТНЯ 2012 РОКУ | 1893 | Vol. 119, No. 42, FRIDAY, OCTOBER 19, 2012 | $1.00

Законопроєкт про мову зазнав радикальних змін

КИЇВ. – 11 жовтня робоча група, завданням якої було удосконалити текст закону „Про засади державної мовної політики", прийнятого Верховною Радою 3 липня і підписаного Президентом Віктором Януковичем 8 серпня, затвердила законопроєкт про внесення змін до згаданого закону, а також проєкт концепції державної програми з всебічного розвитку й функціонування української мови.

Запропонований робочою групою законопроєкт практично повністю змінює суть чинного мовного закону. Згідно з документом, за українською мовою зберігається статус державної. Її використання є обов'язковим у судо- і діловодстві, у діяльності органів державної влади, збройних сил, у сфері науки й освіти, реклямі. Встановлюється 75-відсоткова квота мовлення українською мовою для загальнонаціональних теле- і радіоканалів.

Програми й фільми, виготовлені іншими мовами, мають бути дубльовані, озвучені або забезпечені субтитрами державною мовою.

До реґіональних мов нова редакція закону відносить білоруську, болгарську, вірменську, гагаузьку, ідиш, караїмську, кримськотатарську, кримчакську, молдавську, німецьку, новогрецьку, польську, ромську, російську, румунську, словацьку й угорську мови.

Вказується, що їм може бути надана державна підтримка, але лише в тому випадку, якщо на конкретній території проживає не менше 30 відс. носіїв такої мови.

Член робочої групи, директор Інституту

(Закінчення на стор. 12)

В Україні відзначено 70-річчя утворення УПА

Учасники "Маршу слави УПА" на вулицях Львова 14 жовтня. (Фото: УНІАН)

В неділю, 14 жовтня, у Києві, Львові, Івано-Франківську, Рівному та інших містах України відбулися „Марші слави", присвячені 70-річчю заснування Української Повстанської Армії.

Згідно з повідомленням прес-служби Всеукраїнського громадського об'єднання „Свобода", у столиці в „Марші слави" взяло участь понад 30 тис. осіб. Вони пройшли колоною від пам'ятника Тарасові Шевченкові до Михайлівської площі, де увечорі відбувся урочистий концерт.

Учасники маршу рухалися вулицею Володимирською під звуки барабанів та з гаслами „Бандера – наш герой! Покрова – наше Свято!", „ОУН–УПА – державне визнання!", „Героям УПА – Слава! Українцям – сильну державу!" та іншими.

Співробітники Державної автомобільної інспекції перекрили рух транспорту на шляху проходження ходи.

(Закінчення на стор. 5)

Українська Греко-Католицька Церква – на новому етапі розвитку

ВІНІПЕҐ, Канада. – Від 9 до 16 вересня відбувся Синод єпископів Української Греко-Католицької Церкви, у якому взяли участь 38 єпископів з України, США, Канади, Австралії, країн Центральної та Західньої Европи і Латинської Америки.

Нагодою для проведення цього Синоду саме у Канаді стали святкування 100-річчя прибуття до цієї країни першого українського Єпископа Микити Будки. Синодальні отці, беручи участь у святкуваннях та спілкуючись із вірними в різних парафіях Вініпезької Митрополії, з радістю ствердили, що, незважаючи на час та обставини, українські греко-католики в Канаді зуміли зберегти свою церковну та національну ідентичність. Ключову ролю у цьому відіграла УГКЦ, а також різні українські організації та наукові інституції. Водночас було зауважено, що на даний час необхідно застосовувати нові пастирські підходи, щоб підтримувати та розвивати церковно-культурну свідомість вірних, особливо молоді.

Під час відкриття Синоду Патріярх УГКЦ Святослав (Шевчук) у своїй проповіді відзначив, що з прибуттям першого єпископа до Канади можна говорити про започаткування в цій країні єрархії УГКЦ з власною структурою та східнохристиянською ідентичністю. Він закликав усіх присутніх усвідомити собі єдність УГКЦ – єдність членів „великої Божої сім'ї, яка пам'ятає про вас, любить вас, бажає підтримати вас і просить про вашу підтримку".

У відкритті Священного Синоду єпископів взяли участь Архиєпископ Вініпезької архидієцезії Римо-Католицької Церкви Джеймс Вайсґербер та Архиєпископ і Митрополит Української Православної Церкви Канади в єдності з Константинопольським патріярхатом Владика Юрій (Каліщук). Обидва гості виступили з теплими привітальними словами.

Члени Синоду єпископів Української Греко-Католицької Церкви.

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Церква не для політики

КИЇВ. – Митрополит Української Православної Церкви (УПЦ) Володимир (Сабодан) 15 жовтня видав розпорядження, в якому нагадав про неприпустимість політичної аґітації в храмах Церкви. „Напередодні виборів до Верховної Ради та у зв'язку зі зверненнями з боку віруючих та засобів масової інформації нагадую вікарним єпископам, намісникам та настоятелькам монастирів, настоятелям храмів та всім клірикам Київської митрополії УПЦ про неможливість проведення політичної аґітації та роздання політичної аґітаційної літератури в храмах та монастирях УПЦ", – говориться в документі. Він відзначає, що політична аґітація релігійними організаціями суперечить законам України. „Також закликаємо віруючих УПЦ – кандидатів в депутати і виборців, утриматися від політичної аґітації в храмах та монастирях. Нехай про добрих людей свідчать добрі справи і християнський спосіб життя", – заявив Митрополит. Він підкреслив, що порушення даного розпорядження нестиме за собою церковно-канонічну відповідальність. Як відомо, священики УПЦ неодноразово „попадались" на аґітаційній діяльності за кандидатів в депутати. *(„День")*

„Собор" відкликав кандидатів

КИЇВ. – Партія "Собор" відкликала кандидатів у депутати Верховної Ради, висунутих партією в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі. Відповідне рішення було прийнято на 19-му з'їзді партії в Києві, повідомила 13 жовтня аґенція „Українські новини". „Центральний провід партії вирішив рекомендувати з'їздові зняти з виборчої гонки список „Собору" у зв'язку з тим, що партія не долає 5-відс. бар'єр для проходження до Верховної Ради", – сказав провідник партії, депутат Ради від фракції „Наша Україна-Народна самооборона" Павло Жебрівський. При цьому партія закликала інші політичні сили, які вважають себе опозиційними і не долають бар'єр для проходження в Раду, також зняти своїх кандидатів. *(Бі-Бі-Сі)*

У Криму Меджліс і опозиція домовилися

СИМФЕРОПІЛЬ. – Об'єднана опозиція вирішила суперечку з висуненням кандидатів на двох мажоритарних округах з Меджлісом кримськотатарського народу, з яким вона підписала договір про співпрацю на виборах. Мова йде про округи ч. 2 (частина Симферополя та Симферопольського району) та ч. 10 (Бахчисарайський, частина Симферопольського району), де ці сили паралельно висували своїх кандидатів. В Меджлісі сторони домовилися, що на окрузі ч. 2 Меджліс знімає свого кандидата Наримана Джеляла на користь кандидата від опозиції Абибе Сидорової. А в окрузі ч. 10 кандидата від опозиції, голову кримського осередку Народного руху Леоніда Пілунського зняли на користь заступника голови Меджлісу Ахтема Чийгоза. „Ця домовленість – результат складних перемовин й взаємних компромісів", – сказали в Меджлісі. *(Бі-Бі-Сі)*

„Реґіонали" тиснуть на місцеву владу

КИЇВ. – В опозиції звинувачують Партію Реґіонів у використанні адмінресурсу за допомогою місцевих, районних та обласних керівників. Про це на погоджувальній раді 15 жовтня заявив депутат Руслан Князевич. За його словами, місцева влада отримала завдання забезпечити певну кількість голосів на користь Партії Реґіонів у кожній області. „Кожен голова адміністрації області або району отримав плян, скільки потрібно дати голосів на користь провладної сили", – сказав Р. Князевич. Він також наголосив на безпрецедентному тиску, який чиниться на опозиційних членів дільничних комісій, „особливо на тих, хто працює в бюджетній сфері". Крім того, Р. Князевич звинуватив владу у примушуванні мажоритарних опозиційних кандидатів до зняття з перегонів. *(„Українська правда")*

У Дрогобичі перепоховали вояків УПА

Марта Осадца

ДРОГОБИЧ, Львівська область. – 7 жовтня на міському цвинтарі відбулося урочисте перепоховання дев'ятьох вояків Української Повстанської Армії (УПА), останки яких знайдені біля Старого Села.

Церемонія перепоховання розпочалася Богослужінням у сільській церкві Пресвятої Богородиці. Згодом велелюдна похоронна процесія з почесною вартою ветеранів УПА, в супроводі священиків та молоді фізкультурно-просвітницького товариства „Сокіл", вирушила до Алеї слави на міському кладовищі.

Урочисте перепоховання вояків Української Повстанської Армії. (Фото: Марта Осадца)

На цвинтарі Єпископ Самбірсько-Дрогобицький Ярослав Приріз, з участю священиків Української Греко-Католицької Церкви, відслужив Панахиду. У перепохованні взяв участь голова обласної ради Олег Панькевич, який на громадському вічу подякував усім, хто виконав свій християнський обов'язок перед дев'ятьма загиблими повстанцями.

24 липня пошуковці комунального підприємства обласної ради „Доля", за інформацією громадян Дрогобиччини, виявили невідоме поховання 1944-1945 років біля Старого Села, у яру, зарослому чагарниками. За результатами експертизи було з'ясовано, що поховані були воїнами УПА і загинули в бою з підрозділами НКВД. За словами директора „Долі" Святослава Шеремети, такої кількости останків вояків УПА в одному похованні на Львівщині ще не знаходили.

14 жовтня в Зубрівському лісопарку, що на Сихові, відбулося відзначення 70-річчя УПА. Учасники театралізованого військово-історичного дійства відтворили бій підрозділів УПА проти військ НКВД. Організували дійство Товариство пошуку жертв війни „Пам'ять" та члени військово-історичних клюбів з усієї України.

Не дали грошей на 500-річчя Чигирина

Олександер Вівчарик

ЧИГИРИН, Черкаська область. – Верховна Рада України постановою від 7 грудня 2011 року передбачила відзначення в нинішньому році 500-річчя заснування Чигирина. Кабінет міністрів мав розробити плян заходів, у якому передбачено завершення будівництва історико-архітектурного комплексу „Резиденція Богдана Хмельницького" і впорядкування міста.

Ювілей плянували відзначити 14 жовтня, на свято Покрови Пресвятої Богородиці. Але в Чигирині змін на краще не сталося. Не завершено будівництво історико-архітектурного комплексу „Резиденція Богдана Хмельницького", який поволі руйнується, так і не прийнявши відвідувачів. Будівництво комплексу розпочалися ще 2004 року. Він увійшов до державної програми „Золота підкова Черкащини". Але з 2009 року роботи тут припинилися. Не допомогло, як бачимо, і заплановане святкування 500-річчя Чигирина.

Міський голова Чигирина Сергій Тимченко сказав: „Хоч є постанова Верховної Ради, але ми й не згадуємо про 500-річчя міста. Звичайно, дещо ремонтуємо, підчищаємо, але за власні гроші".

Тарас Глазунов з Чигирина додав: „В такому уславленому місті немає нормального закладу харчування, резиденція Богдана Хмельницького занепадає". Заступник генерального директора Національного історико-культурного заповідника „Чигирин" Віктор Лазоренко теж занепокоєний: „Резиденція Богдана Хмельницького у поганому стані. На доведення її до ладу немає грошей. Свято плянували в надії, що гроші на це дадуть".

Постанова Верховної Ради виявилася всього лише паперовою грамотою.

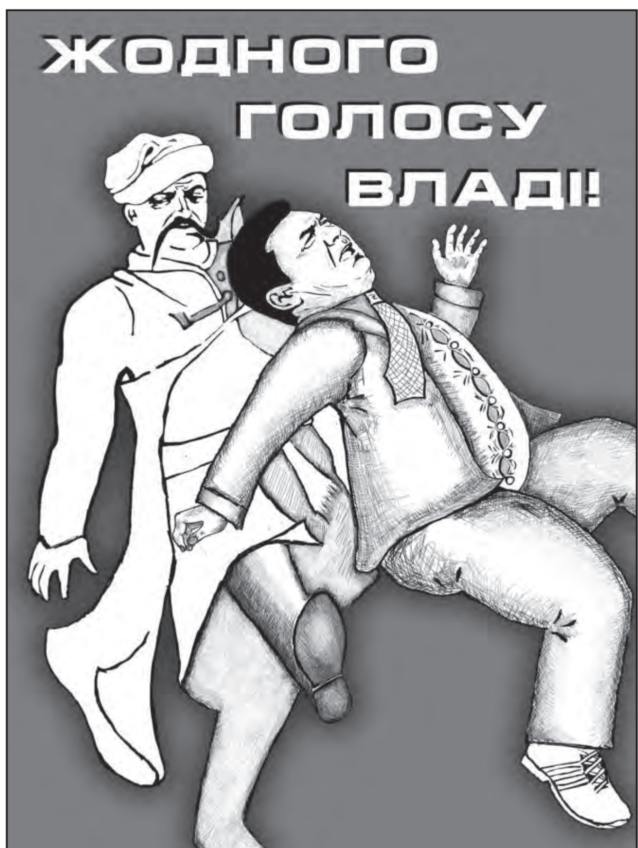
Закінчився конкурс „Жодного голосу владі!"

Іван Кішка

КИЇВ. – 10 жовтня оголошено результати всеукраїнського конкурсу „Жодного голосу владі!" на найкращу аґітаційну продукцію проти діючої влади. Переможницею народного голосування, що відбувалося в мережі „Facebook", стала Ганна Сінькова з зображенням козака, який жене геть Віктора Януковича. За свою роботу дівчина отримає головний приз – планшет „Samsung Galaxy Tab II". Про це повідомили ініціатори конкурсу, представники Громадської ініціативи „Оновлення країни" та громадської організації „Молодіжний Націоналістичний Конґрес".

Нагородження переможниці відбулося 11 жовтня. На участь у конкурсі було подано понад 40 робіт, 10 з яких, які найбільше відповідали умовам конкурсу, були подані на розсуд користувачів „Facebook".

Іван Кішка – суддя конкурсу.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Як жнуть ті, що не сіяли

З дозволу редакції „Української Думки“, органу Союзу Українців у Великій Британії, передруковуємо з цього видання розслежені газетою дії злочинних угруповань в Одеській області України, котрі систематично грабували в селян вироблену ними сільськогосподарську продукцію.

22 червня 15 молодиків у формі чорного кольору, озброєних металевою арматурою, ґранатами „Ф-1“ та пістолетами, з великими вантажівками „Камаз“ і комбайнами, без жодних правових підстав, зайшли на поля Ряснопільської сільської ради Березівського району Одеської області, які належать сільськогосподарському Товариству „Ворлд Аґро Трейд“ (далі – „ВАТ“) і почали збирати врожай озимої пшениці, вирощений сільськогосподарським підприємством „ВАТ“. Цими протиправними діями керував Анатолій Чупира, виконуючий обов’язки директора Товариства „Біоленд-Одеса“. У відповідь на прохання працівників „ВАТ“ зупинити комбайни та техніку до приїзду міліції, бандити розмахували арматурою, нецензурно лаялись і погрожували фізичною розправою…

З комбайнів було завантажено зерном вантажівку „КамАЗ“, і вона поїхаля з поля. Тільки за один день було вивезено пшениці з близько 50 гектарів. Прибувши на місце події, міліція не вжила жодних заходів для припинення злочину. Лише після того, як на поле вийшли власники земельних ділянок сіл Зеленопілля і Основа, на чиїх землях було посіяно пшеницю, й стали перед комбайнами, зловмисників було зупинено.

Наступного дня молодики в чорних одежах спробували продовжити збирання не ними вирощеного врожаю, проте жителі сіл стали їм на перешкоді. Дійшло до бійки.

На запитання „Української Думки“ щодо існуючої ситуації та дій місцевих правоохоронних органів, директор „ВАТ“ Іванна Філоненко сказала: „Місцеві жителі нас всіляко підтримують, оскільки до 2011 року їхні земельні ділянки протягом чотирьох років не оброблялися, орендної плати за паї вони не отримували, і лише зараз у них появилась надія на стабільність та справедливість, яку хоче знищити Товариство „Біоленд-Одеса“... 22 червня наш представник Олександер Кирій з юристом Ігорем Трофимчуком та агрономом Володимиром Філоненком приїхали в районну прокуратуру, але там відмовилися взяти від них письмову заяву...

Підприємство „ВАТ“, до якого приєдналися сотні селян, власників земельних ділянок, звернулося з листом до Президента Віктора Януковича з проханням зупинити злочин, який чинить „Біоленд-Одеса“ проти селян…“.

Не допомагає нічого – рейдерська атака продовжується...

„Біоленд-Одеса“ очолює Юлія Вигівська, воно зареєстроване в Шевченківському районі Києва у 2008 році. Головною його діяльністю мало б бути вирощування зернових і технічних культур, як записано в документі реєстрації, але це „товариство“ більше відоме в Україні своїми шахрайськими та рейдерськими діями. 30 тис. селян сьогодні потерпають від його свавілля, зокрема від заборгованої орендної плати, несплачених податків, фінансових махінацій, підкупів суддів, захоплення вирощених іншими людьми врожаїв...

А що ж правоохоронні органи? Легше було б додзвонитися до Білого Дому у Вашінґтоні, ніж до прокуратури Березівського району. Перші дві спроби закінчилися повним іґноруванням – тобто, після першого ж речення трубку вішали; на третій раз замість телефону включили факс; безуспішна четверта спроба закінчилась повним відключенням телефонічного зв’язку. Нарешті, аж на п’яту спробу відгукнулася завідуюча канцелярією прокуратури, але на жодне запитання щодо заяви постраждалих від рейдерської атаки і чому її протягом трьох днів не приймали, не відповіла. Наступний наш дзвінок був до прокурора Березівського района Олександра Васютинського, але відповіді на запитання, коли буде силою закону зупинено рейдерство на земельних ділянках сіл Зеленопілля і Основа, прокурор теж дати не зміг.

І це лише один з численних прикладів рейдерства в різних областях України. Союз Українців у Великій Британії вважає ці дії вандалізмом, нехтуванням законами, і подав відповідну оцінку організації „Міжнародна амнестія“...

Редакція „Української Думки“

Міжнародний благодійний фонд „Україна-3000“ нагородив сумівський журнал

Андрій Бігун

КИЇВ. – Дитячий журнал Спілки Української Молоді (СУМ) „Крилаті“ став переможцем Першого всеукраїнського конкурсу на найкращий український дитячий журнал розважально-навчального характеру. Конкурс, який оголосив Міжнародний благодійний фонд „Україна-3000“, тривав протягом серпня.

Вручаючи редакції журналу „Крилаті“ нагороду, голова Наглядової ради Фонду Катерина Ющенко відзначила: „Ви випускаєте надзвичайно якісне видання. Гортаючи його сторінки, ми зрозуміли, яка величезна робота стоїть за ними“.

Журнал „Крилаті“ є найбільшим видавничим проєктом СУМ у світі. Початки його сягають 1949 року, коли в Канаді розпочалось видання журналу для молоді „На варті“. У 1952 році це видання об’єдналось з журналом „Крила“, що виходив до 1954 року.

Новим поштовхом до розвитку журналу став VII Світовий конґрес СУМ у 1962 році, який доручив тодішній Центральній управі СУМ розпочати видання окремого періодичного журналу для юнацтва.

Головними редакторами часопису були Леонід Полтава, Богдан Гошовський, Данило Чайковський, Петро Кізко, Володимир Леник, Омелян Коваль, Ігор Мірчук, Павлина Андрієнко-Данчук та Ольга Король.

З кінця 1990-их років часопис видається в Україні. Його головним редактором стала Світлана Вербова. З кінця 2007 року журнал „Крилаті“ став всеукраїнським виданням для дітей, а редакцію очолила Людмила Юрченко. З 2011 року головним редактором є Таня Винник, автор поетичних збірок „Золотоноша“, „Гетсиманська молитва“, „Самоспалення дерева“, лавреатом численних міжнародних та українських конкурсів.

Андрій Бігун – видавничий референт СУМ.

Катерина Ющенко (зліва) вручає нагороду Тані Винник.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ „Батьківщина“ зняла 26 кандидатів

КИЇВ. — На закритому з’їзді об’єднана опозиція „Батьківщина“ ухвалила рішення про зняття 26 кандидатів у народні депутати по мажоритарних округах на користь партії „УДАР“. „З’їзд прийняв відповідальне рішення“, – сказав 15 жовтня керівник центрального виборчого штабу об’єднаної опозиції Олександер Турчинов. При цьому він не уточнив, про які саме округи йде мова, але підкреслив, що незабаром цей список буде оприлюднений. *(„День“)*

■ Карпати – під охороною

КИЇВ. — Парлямент ратифікував Протокол про стале управління лісами до рамкової Конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат. За це рішення 16 жовтня проголосували 268 народних депутатів. „Прийняття цього закону сприятиме практичним крокам щодо реалізації завдань Карпатської конвенції у напрямі сталого управління лісами, сприятиме прискоренню процесу інтеґрації України в Европейське співтовариство, залученню України до виконання міжнародних природоохоронних проєктів у реґіоні, збільшенню інвестицій на реалізацію екологічних програм у сталe управління лісами Карпат“, – йдеться в пояснювальній записці до законопроєкту. За словами заступника голови Верховної Ради Миколи Томенка, ця конвенція дасть можливість „місцевій раді не заробляти на Карпатах, а дбати про їх збереження“. *(„Укрінформ“)*

■ Новообрана ВР збереться 17 грудня

КИЇВ. — „Не пізніше, ніж 15 грудня, Верховна Рада повинна розпочати свою роботу. Але 15 грудня – субота, тому почнемо роботу 17“, – заявив голова реґляментного комітету Володимир Макеєнко. Він зазначив, що в парляменті зареєстровано проєкт закону про внесення змін до реґляменту, яким пропонується ввести таке поняття, як статус незалежного депутата, а також надати право законодавчої ініціятиви депутатській групі. За словами В. Макеєнка, мінімальна чисельність депутатської групи становитиме 14 осіб, депутатської фракції – така ж. Реґіонал зазначив, що в новому парляменті буде створена робоча група з обрання керівництва Верховної Ради і розподілу парляментських комітетів. У цю групу за квотним принципом увійдуть по одному депутатові від кожних восьми депутатів, обраних за партійними списками, і по одному депутатові, обраному від кожної області в мажоритарних округах. *(„Кореспондент“)*

■ У Києві побільшало мільйонерів

КИЇВ. – За даними Державної податкової служби, опублікованими 16 жовтня у Києві, станом на 1 жовтня кількість громадян, які мають дохід понад 1 мільйон грн, склала 1,014 осіб. У своїх деклараціях про майновий стан і доходи вони задеклярували 5.081 млрд. грн. доходу та сплатили понад 234 млн. грн. податку на доходи фізичних осіб. У порівнянні з минулим роком кількість офіційних столичних мільйонерів зросла на 287 осіб. Згідно з поданими деклараціями, доходи зазначеної категорії громадян зросли на 600 млн. грн. Всього з початку року кияни подали 64,413 декларацій з загальною сумою 10.4 млрд. грн. задеклярованого доходу. У бюджет сплачено 352 млн. грн. податків. Найактивніше у країні платять податки чужоземці, в той час як вітчизняне підприємництво – чемпіон з ухилення від фіскального навантаження. *(„Кореспондент“)*

■ Відкрито музей визвольної боротьби

ЛЬВІВ. – Музей визвольної боротьби відкрито у Львові до 70-річчя УПА. Про це 13 жовтня повідомили засоби масової інформації. „Музей визвольної боротьби урочисто відкрито у Львові напередодні 70-ої річниці Української Повстанської Армії. Ця ідея виникла ще 20 років тому – під час півстолітнього ювілею УПА. А здійснити її вдалось лише тепер“, – розповів голова Громадської ради музею, проф. Іван Головацький. В експозиції – зброя, особисті речі вояків УПА та січовиків „Карпатської України“, жетони дивізії „Галичина“, знайдені під час розкопок, які проводить по місцях боїв комунальне підприємство „Доля“. Про боротьбу повстанців розповідають численні фотографії та занотовані дослідниками розповіді ветеранів. *(„Укрінформ“)*

АМЕРИКА І СВІТ

У других дебатах Б. Обама обходить М. Ромні

ГЕМПСТЕД, Ню-Йорк. – За оцінками американських засобів масової інформації, Президент Барак Обама набагато краще впорався з другими теледебатами, які відбулися 16 жовтня в університеті Гофстра на Лонґ Айленд у штаті Ню-Йорк. Під час перших дебатів Б. Обама, на переконання оглядачів, поступився Мітові Ромні. Дебати кандидатів є дуже важливими для здобування популярности у дев'яти штатах, які, ймовірно, і вирішать долю президентської посади. Свої запитання нинішньому Президентові і кандидатові в президенти США від республіканців М. Ромні ставили виборці, які ще не визначилися з тим, кого підтримувати. Б. Обамі радили бути більш аґресивним і активним під час дискусії, наголошуючи, що М. Ромні перебуває у кращій позиції, оскільки постійно вживає фразу „подивіться на чотири роки президентства Б. Обами". Американські коментатори оцінилу дебати як „справжнє протистояння", під час яких теперішній Президент США намагався не поступитись напорові М. Ромні. Значну частину дискусії присвятили створенню робочих місць, зокрема в енерґетичній сфері. „Політика М. Ромні в енерґетичній галузі знову призведе нас до економічної кризи. Я хочу, щоб наша політика в енерґетичній галузі була стабільною", – наголосив Президент США. Його опонент у відповідь зазначив, що економіка США зростає повільніше, ніж минулого року, а отже, попри всі зусилля, економічна політика Б. Обами не працює. Експерт університету Джона Гопкінса Ендрю Фопіяно сказав, що дебати вже вплинули на окремі електоральні групи. „Через те, що це справжня демократія і відкриті вибори, дебати у прямому етері справді справляють серйозне враження на американців. До того ж, в останні тижні оцінювання Б. Обами і М. Ромні майже однакове, а отже, ці дебати, а також останні дебати, матимуть значну вагу для остаточного вибору. Вже відомо, що жінки, які становлять електоральну групу Б. Обами, від „безперечно підтримую" зараз відзначають, що просто „підтримують Б. Обаму". Коментатор Сі-Ен-Ен Рой Нелсон назвав проведені дебати аґресивними. „Б. Обама мусів переконати всіх, що має конкретний плян на наступні чотири роки, що дуже складно. Але мені не сподобалися ці дебати. Вони були аж надто аґресивними. Б. Обама виглядав розлюченим, М. Ромні допустив одну тактичну помилку – він постійно аґресивно перепитував Б. Обаму. Кожний юрист знає: не слід запитувати, якщо ви наперед не знаєте відповідь", – наголосив Р. Нелсон. Останні дебати між Б. Обамою і М. Ромні відбудуться 22 жовтня на Фльориді і стосуватимуться зовнішньої політики. Президентські вибори у США призначені на 6 листопада. *(Бі-Бі-Сі)*

Школярку М. Юсафзай лікуватимуть в Англії

ІСЛЯМАБАД, Пакистан. — 15 жовтня командування армії Пакистану повідомило, що 14-річну школярку Малалу Юсафзай, яку поранили в голову бойовики-таліби минулого тижня, відвезли на лікування до Великобританії. До цього часу школярку лікували у військових шпиталях у пакистанських містах Пешавар та Равалпінді. На пакистанську правозахисницю здійснено напад 9 жовтня, коли вона поверталася з однокласницями зі школи в місті Мінґора, що на північному заході долини Сват. Активістка відома тим, що вона відстоювала право дівчат на освіту. Двоє озброєних чоловіків зупинили мікроавтобус, який перевозив близько 10 школярок. Один з них зайшов у фурґон і запитав, кого з дівчат звуть Малала Юсафзай, і відтак почав стріляти, поціливши її в голову і шию. Таліби взяли на себе всю відповідальність за напад на М. Юсафзай, назвавши його помстою за її погляди. Вони заявили, що їх місія не завершилася і, що вони надалі полюватимуть на неї. Лікарі, які опікувалися дівчинкою у лікарні в Равалпінді, задоволені її теперішнім станом і назвали його оптимальним. На їх погляд, М. Юсафзай знадобиться відновлення або заміна пошкоджених кісток черепа, а також неврологічне лікування. М. Юсафзай залишила Пакистан на борту повітряної швидкої допомоги, наданої Об'єднаними Арабськими Еміратами, в супроводі команди медиків. Британський міністер закордонних справ Вілям Гейґ сказав, що її лікуватимуть спеціялісти у державній лікарні. *(„Голос Америки")*

Українську книгу представлять у Франкфурті

КИЇВ. — Українська книга буде представлена на 64-ому Франкфуртському міжнародному книжковому ярмарку, який відбудеться цього місяця у Франкфурті-на-Майні в Німеччині.

Про це 8 жовтня повідомила прес-служба Державного комітету телебачення і радіомовлення України. „У складі української делеґації – представники видавництв „Фоліо", „Картографія", „Либідь", „Освіта України", „Соло", „Особистості".

Досягнення вітчизняних видавців міжнародній спільноті презентуватимуть також Ґенеральний директор Українського науково-дослідного інституту спеціяльних видів друку Віталій Воробйов, президент Української асоціяції видавців та книгорозповсюджувачів Олександер Афонін, президент „Форуму видавців" Олександра Коваль, працівники ДП „Національний центр ділового та культурного співробітництва „Український дім"", – йдеться у повідомленні. Загалом українська книжка буде представлена у Франкфурті єдиною національною експозицією на площі 12 квадратних метрів. Вона складатиметься з книжкових новинок вітчизняних видавництв, а також книг, випущених останніми роками за бюджетною програмою „Українська книга".

Впродовж п'яти днів на українському прилавку відбудуться презентації нових книг українських видавництв. У ході праці Франкфуртського міжнародного книжкового ярмарку українська делеґація візьме участь у семінарах, „круглих столах" та ділових зустрічах з закордонними колеґами. *(„Укрінформ")*

В Одесі відкрито пам'ятник С. Джобсові

Станіслав Змієвський

ОДЕСА. – На урочисте відкриття пам'ятника Стівові Джобсові, який створив потужну технологічну компанію „Apple" і перевернув усі уявлення людства про комп'ютери, 5 жовтня, у річницю його смерти, зібралося багато шанувальників новатора. Вони тримали в руках портрети свого кумира і з нетерпінням чекали миті зустрічі з ним.

Присутні побачили двометрову металеву руку. Здавалося, що то С. Джобс і вітає всіх розкритою долонею з зображенням яблука – символу його „Apple". До пам'ятника з написом „Спасибі, Стіве" присутні на знак пошани поклали квіти.

Задумав і створив цей пам'ятник Кирило Максименко – випускник радіовідділення колишнього Вимірювального технікуму. Задумана ним рука увібрала в себе десятки тисяч зварених між собою деталей велосипедів, мотоциклів і автомобілів, які збирала мало не вся Одеса. Увечорі скульптура підсвічується, довкола неї буде постійно працювати зона безкоштовного „Wi-Fi".

Ініціятори встановлення монумента були студенти й ректорат Одеської державної академії технічного реґулювання і якости.

Кирило Максименко біля пам'ятника Стівові Джобсові. (Фото: Сергій Горицвіт)

Український Стемфорд готується до 75-ліття

СТЕМФОРД, Конектикат. – Український Музей та Бібліотека у Стемфорді готуються відзначити своє 75-ліття святковим бенкетом в неділю, 28 жовтня, о 4-ій год. по полудні у готелі „Шератон".

Почесним гостем та головним доповідачем під час цієї урочистости буде новоповисвячений Єпископ Борис Ґудзяк, який водночас продовжує виконувати обов'язки ректора Українського Католицького Університету у Львові.

Владика Борис народився в Сиракюзах, Ню-Йорк, отримав ступінь доктора історії у Гарвардському університеті, недавно призначений Апостольським екзархом для українців-католиків у Франції, країнах Бенелюксу та у Швайцарії.

Гостей розважатиме тріо талановитих українських музикантів, студентів музичної школи „Джулієрд" та інших музичних консерваторій Ню-Йорку.

Широка музейна колекція включає народні, релігійні та художні твори, а бібліотека нараховує понад 70 тис. каталогованих онлайнтомів для дослідницької діяльности та для запозичення між бібліотеками і вважається однією з найкращих та найбільших інституцій такого роду у Північній Америці.

Музей знаходиться за адресою: 161 Glenbrook Road у віллі „Ле Шато", яка була побудована в кінці XIX ст. у стилі Другої французької імперії та була частиною маєтку Квинтардів. Для будинку характерні вишукані зовнішні та внутрішні архітектурні особливості.

Будинок, в якому міститься Бібліотека, за адресою 39 Clovelly Road, в минулому був також власністю Квинтардів. Це приміщення колишньої Малої семінарії св. Василія. Музей та Бібліотека знаходяться на території Стемфордської Єпархії та на території кампусу Семінарії св. Василія.

Український Музей та Бібліотека у Стемфорді були засновані Єпископом Константином Богачевським, главою Української Католицької Церкви у Сполучених Штатах Америки, з метою допомогти українцям Америки зберегти їхню культурну спадщину. Офіційне відкриття відбулося в 1937 році. Протягом багатьох років Музей та Бібліотека отримували вагому підтримку від Стемфордської Єпархії.

В лютому 2000 року Музей та Бібліотека були зареєстровані як неприбуткова культурна установа у штаті Конектикат, завданням якої є ознайомлювати громадськість з історичним, літературним, художнім аспектами українського життя і культури. Керує музеєм Рада Директорів. Куратором Музею є Любов Волинець, директором Бібліотеки – о. Іван Терлецький.

На урочистий бенкет з нагоди 75-ліття Українського Музею та Бібліотеки у Стемфорді прибудуть гості з різних куточків північно-східної частини Сполучених Штатів. Вартість квитка – 100 дол. від особи, і ця сума буде переахована для розвитку Музею та Бібліотеки.

Щоб замовити квитки чи скласти пожертву з нагоди 75-літнього ювілею, читачі можуть надсилати чеки для „Ukrainian Museum and Library of Stamford", 161 Glenbrook Road, Stamford, CT 06902. Докладнішу інформацію про колекції Музею та Бібліотеки чи про майбутній бенкет можна отримати на веб-сторінці www.ukrainianmuseumlibrary.org, е-поштою: ukrmulrec@optonline.com чи зателефонувавши на число (203) 323-8866.

Відійшов у вічність Роман Мельник

ОТАВА, Канада. – 3 жовтня у 71-річному віці після несподіваної та короткотривалої боротьби з раком, відійшов у вічність Роман Мельник.

Президент Конґресу Українців Канади (КУК) Павло Грод висловив найглибші співчуття дружині Романа – Тані, а також всій його родині та друзям.

Р. Мельник був адвокатом і колишнім виконавчим директором телебачення. Він твердо вірив у необхідність відданости своїй громаді, а тому брав участь в діяльності Національного Конґресу Українців Канади, а також відділу КУК в Торонто. Він був членом дирекції Свято-Димитріївської корпорації розвитку, був засновником і директором Української католицької освітньої фундації (УКОФ), членом дирекцій Незалежного виробничого фонду, Канадського фонду міжрасових взаємин, Національної католицької ради з телерадіомовлення та Міжнародного медіа-центру в Києві.

Р. Мельник назавжди залишиться в пам'яті людей завдяки своїй роботі на телебаченні, а також щедрості як добровольця та фінансового прихильника громади. Українсько-канадська громада зазнала великої втрати у зв'язку з його смертю, а всім тим, хто мав приємність знати його ближче, буде дуже бракувати його чудового почуття гумору.

Замість квітів на могилу можуть бути зроблені пожертви до УКОФ на стипендію Р. Мельника у журналістиці (Українська кредитова спілка) і до Канадського фонду онкологічного товариства на дослідження раннього виявлення захворювань.

Св. п. Роман Мельник

КУК

Українська Греко-Католицька...

(Закінчення зі стор. 1)

11 вересня Синод зосередився на розгляді головної теми: „Роля мирян у житті і місії Церкви". Було представлено доповіді і співдоповіді, у яких висвітлювалось біблійно-богословське обґрунтування покликання і місії мирян у Церкві (о. Тарас Барщевський); історичний контекст розвитку мирянських рухів в УГКЦ (д-р Олег Беген); активність мирян у парафіях УГКЦ сьогодні (о. д-р Андрій Онуферко), а також результати опитування мирян щодо їх бачення своєї ролі в житті та місії Церкви (Митрополит Лаврентій Гуцуляк та Вікторія Адамс). Тему літургійного життя на парафіях Синодальним Отцям представив Владика Венедикт (Алексійчук) – голова Патріяршої Літургійної комісії. .

Під час обговорення доповідей єпископи наголошували на важливості ролі мирян, а тому особливу вагу має духовна опіка і душпастирство родин, а також катехизація дітей, молоді та дорослих.

Після пленарних засідань Синод працював в тематичних групах: „Роля та покликання мирян у здійсненні післанництва Церкви у світлі Пастирського Послання Блаженнішого Святослава на тему „Живої парафії", а також „Аналіза внутрішніх чинників та зовнішніх обставин, які можуть сприяти чи утруднювати сповнення мирянами своєї місії у Церкві і у світі".

Щоб дати мирянам живий приклад служіння Богові і ближньому у Церкві, Владики проголосили блаженного Володимира Прийму Покровителем мирян УГКЦ та заохотили усіх вірних до поширення почитання святих мирян Української Церкви. Владики запросили мирян до активної участи у житті парафій, беручи до уваги програму розвитку УГКЦ „Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом".

Аналізуючи явище міґрації в сучасному світі, становище українських міґрантів та опіку Церкви над ними, члени Синоду Єпископів УГКЦ висловили стурбованість тривалим і масовим відтоком людей з України. Було прийнято низку рішень щодо їхньої підтримки за кордоном та недопущення втрати ними релігійної та культурної ідентичности.

Членами Постійного Синоду на наступні п'ять років були обрані Володимир (Війтишин) – Архиєпископ і Митрополит Івано-Франківський, Кен (Новаківський) – Єпарх Ню-Вестмінстерський, Ярослав (Приріз) – Єпарх Самбірсько-Дрогобицький, Борис (Ґудзяк) – новоіменований Апостольський Екзарх для українців-католиків Франції, країн Бенілюксу та Швайцарії.

Синод єпископів УГКЦ надіслав привітання Папі Бенедиктові XVI. Відгукуючись на ініціятиву Вселенського Архиєрея, Синод єпископів проголосив 2013 рік в УГКЦ Роком віри та утворив окремий Оргкомітет, який плянуватиме відповідні духовні заходи на загально-церковному рівні в контексті Ювілею 1025-ліття Хрещення.

Наступний Синод єпископів УГКЦ відбудеться в Києві 11-18 серпня 2013 року Божого. Головною його темою буде – „УГКЦ і нова євангелізація".

Пресова служба
Української Греко-Католицької Церкви

В Україні відзначено...

(Закінчення зі стор. 1)

Проходячи повз будинок Головного управління Міністерства внутрішніх справ, кілька молодих людей, що йшли на чолі колони, підпалили прапори СРСР, Комуністичної партії та Партії Реґіонів.

Учасники „Маршу слави" вимагали повернути звання героїв України Степанові Бандері та Романові Шухевичеві, визнати боротьбу ОУН–УПА національно-визвольною боротьбою Української нації та проголосити 14 жовтня державним святом.

У Львові у „Марші слави Української Повстанської Армії" взяли участь близько 1,500 осіб. У колоні центральними вулицями міста пройшли ветерани УПА та члени Пласту з портретами загиблих воїнів УПА. За ними йшла оркестра, деякі чоловіки в одностроях УПА їхали на конях. Водночас містом курсував „упівський трамвай", розмальований у повстанське графіті.

На площі Ринок зібрались 33 львівські хори, які об'єднали понад 300 співаків. Флеш-моб – народні співання „Зродились ми великої години", а це є слова з гимну ОУН, – зініціювала львівська молодь. Хористи співали відомі повстанські пісні „Гей, на півночі, на Волині", „Там, під Львівським замком", „Лента за лентою", „Не пора".

А як саме відбувались бої між відділами УПА і енкаведистами, показало Товариство пошуку жертв війни „Пам'ять" під час військово-історичного театралізованого дійства „Героям слава".

„Нам ніхто сьогодні не дорікне, що ми не захищали державу. Звертаюсь сьогодні до молодих людей – живіть так, щоб у майбутньому вас не засудила історія і нащадки. Українці і держава зараз – у великій небезпеці. Знову постає питання: бути чи не бути Україні", – промовив на вічі голова Львівського крайового Братства ОУН-УПА Олесь Гуменюк.

В Івано-Франківську „Марш слави" зібрав понад 1,500 осіб. На чолі колони йшла муніципальна духова оркестра і ветерани УПА у колишніх уніформах. На Вічевому майдані відбувся Молебень і віче, також було відслужено Панахиду за загиблими.

„Марш слави" з участю 500 осіб також відбувся у Рівному.

Водночас у столиці України представники Комуністичної партії провели збори біля пам'ятника Ленінові на бульварі Шевченка. У цих зборах взяли участь від 60 до 100 осіб, переважно пенсійного віку. Вони зачитали резолюції зборів, в якій патріотичні організації назвали „фашистськими". Після зборів був проведений імпровізований „трибунал" над Головнокомандувачем УПА Романом Шухевичем і провідником Організації Українських Націоналістів Степаном Бандерою.

(Радіо „Свобода", Бі-Бі-Сі)

АМЕРИКА І СВІТ

Р. Караджич відкидає звинувачення

ГАҐА, Голяндія. — Колишній політичний провідник боснійських сербів Радован Караджич 17 жовтня в Гаазькому трибуналі почав виступ на свій захист. Р. Караджич, якого звинувачують у геноциді через вбивство майже 8,000 боснійських чоловіків і хлопчиків в Сребрениці в липні 1995 року, заявив у суді, що відкидає всі звинувачення. Він також додав, що його треба нагородити „за все добре", що він зробив. Суд над Р. Караджичем у Міжнародному кримінальному трибуналі в справах колишньої Юґославії почався в 2009 році. У вересні суд відхилив прохання Р. Караджича почати щодо нього новий судовий процес. Трибунал постановив, що затримки з наданням свідчень захистові Р. Караджича не порушили його права на справедливий розгляд справи. З проханням почати процес спочатку Р. Караджич звертався влітку, заявляючи, що в нинішньому процесі прокурори зволікали з переданням його захистові свідчень, які були б йому на користь. *(„День")*

Німеччині радять покинути еврозону

ВАШІНҐТОН. – 82-річний мультимільярдер Джордж Сорос 16 жовтня запропонував радикальний плян з порятунку еврозони. На думку американського фінансиста, вихід Німеччини з зони евро зміг би „вирішити всі проблеми Европейського союзу одним махом". Адже тоді евро знеціниться і знизить боргове навантаження проблемних економік, в результаті чого „проблема зникне сама собою". Дж. Сорос ще у вересні цього року заявив, що Німеччина, що займає позиції провідника в Евросоюзі, має вирішити сама для себе – варто їй узяти на себе ролю „великодушного гегемона", допомагаючи країнам на зразок Греції вирватися з порочного кола, або покинути еврозону". Теперішній курс країни, як запевнив Дж. Сорос, призведе до ще більших політичних та соціяльних конфліктів. А в кінцевому рахунку Европу очікує не тільки крах єдиної европейської валюти, але і всього Европейського союзу. *(„День")*

Г. Ментел – лавреат „Букерівської" нагороди

ЛОНДОН. – Гіларі Ментел – лавреат „Букерівської" нагороди за 2012 рік і перша в історії жінка та британський автор – володар двох „Букерів", нагороди, заснованої у 1968 році на її батьківщині, повідомили 17 жовтня засоби масової інформації. „Букерівська" нагорода вручається щорічно за найкращий прозовий твір англійською мовою, написаний громадянином Великої Британії, Ірляндії або однієї з країн Британської Співдружности. Переможець одержує нагороду у розмірі 50 тис. фунтів стерлінґів. „Букера" отримав роман Г. Ментел „Bring up the Bodies" („Внесіть тіла"), друга частина трилогії про піднесення і падіння Томаса Кромвела, радника короля Генріха VIII. Перша книга серії „Вовчий зал" отримала премію у 2009 році. До Г. Ментел володарями двох „Букерів" були тільки Джозеф Кутзеє з Кейптавну (ПАР) і австралійський автор Пітер Кері. „Внесіть тіла" – продовження вигаданої біографії Т. Кромвела. У новому романі його очима показано історію падіння Анни Болейн, другої дружини Генріха VIII. У мить, коли король вирішує позбавитись А. Болейн, плести змову проти неї та її впливової родини починає його радник, який використовує становище королеви як шанс звести рахунки з власними ворогами. Минулого року лавреатом Букерівської нагороди став Джуліян Барнс. *(УНІАН)*

Нобеля з економіки дістали американці

СТОКГОЛЬМ, Швеція. — Лавреатами премії з економіки пам'яті Альфреда Нобеля за 2012 стали американські вчені Елвін Рот і Лойд Шеплі, повідомила 15 жовтня шведська Королівська академія наук. Е. Рот є співробітником Гарвардської бізнес-школи, а Л. Шеплі – Університету Каліфорнії. У заяві академії наук йдеться, що, незважаючи на те, що двоє вчених працювали незалежно один від одного, поєднання базових теоретичних досліджень Л. Шеплі з практичними дослідженнями Е. Рота породило величезне поле для досліджень і поліпшило роботу багатьох ринків. „У цьому році премія присуджена за видатний приклад економічних розробок", – йдеться в заяві шведської Королівської академії наук. У ній також наголошується, що вчені використовували так звану „теорію ігор" для вивчення відповідностей між різними аґентами. До прикладу, Е. Рот займався комплексною мережею для донорів нирок та створенням алгоритму, що допомагає шкільним округам оптимально розподіляти тисячі учнів по школах. *(„День")*

Діти йдуть до української школи

Знову з настанням осені понад 2,500 дітей і молоді прийшли до 40 українських шкіл, які діють в Ню-Йорку і Ню-Джерзі, Каліфорнії і Конектикаті, Илиної і Мишиґені, Мінесоті і Огайо, Пенсильванії і Вашинґтоні, навіть в Ореґоні. Діяльність шкіл координує Шкільна рада при Українському Конґресовому Комітеті Америки — центральний орган шкіл українознавства в США. Вона була створена в 1953 році під час шкільної конференції, на якій делеґати з 22 шкіл вирішили створити центральний орган, який мав би давати директиви та вказівки для приватної української шкільної системи. Метою українських шкіл стало збереження американськими українцями української мови та української культури. Першим головою Шкільної ради був Едвард Жарський, тепер її очолює д-р Євген Федоренко.

Більшість шкіл має програми від садочка до 11-ої кляси, а деякі школи мають повні програми аж до 12-ої кляси. Діти вивчають українську мову та літературу, історію, географію та культуру. Шкільна рада організовує для вчителів симпозіюми, конференції і семінари, видає підручники та інші навчальні матеріяли, зокрема для вивчення української мови і літератури, історії українського народу і його державности, географії України, твори української клясики, посібники з педагогіки та психології. Багато її публікацій служать базовими навчальними засобами в Україні. Вона тісно співпрацює з Товариством „Просвіта", університетами та іншими навчальними закладами.

Школи українознавства у США існують на гроші батьків, благодійних організацій, товариств й об’єднань. Життя у школах українознавства цікаве і насичене. Кожного року в усіх школах святкують Різдво, День Матері, річниці відновлення Незалежности України. Головною подією в школах українознавства стає випуск учнів, свято останнього дзвінка.

Українське шкільництво у США продовжує традиції „Рідної школи" – українського освітньо-виховного товариства, заснованого 1881 року у Львові з метою вирішення проблем навчання українського населення та надання моральної і матеріяльної допомоги учням. У 1926 році товариство прибрало назву „Рідна школа" і діяло до 1939 року. У Львові від 1927 року виходив часопис „Рідна школа", а у Джерзі-Ситі місячник з такою назвою видавали з 1918 року. Його видання відновили у США в 1964 році, а в Україні – у 1992 році.

Українське шкільництво завжди було і залишається провідною темою публікацій „Свободи".

Особливого розвитку українське шкільництво у США зазнало після Другої світової війни, коли українська громада значно зросла завдяки „третій хвилі" еміґрації. Повсюдно стали виникати місцеві відділення Товариства „Просвіта", а з ними й українські школи. Сотні випускників цих шкіл опісля здобули вищу освіту і суттєво поповнили інтелектуальний світ Америки.

Нова стадія розвитку українських шкіл пов’язана з розпадом СРСР і „четвертою хвилею" еміґрації. Якщо для попередньої „хвилі" навчання дітей в українських школах було певною мірою даниною туги за втраченою батьківщиною, то нові еміґранти просто продовжили звичне життя, перерване виїздом у новий світ. До шкіл прийшли численні педагоги з фаховою освітою, які теж якісно підвищили рівень навчання.

Тепер перед українським шкільництвом у США знову постали завдання шкіл минулого – збереження традицій і доробку української школи, якій в Україні загрожує занепад під впливом переслідування української мови і культури. Нового значення у цьому набувають також дитячі музичні, танцювальні, мистецькі школи. „Рідна школа" у США виразно служить прикладом для України, тому покликанням закордонної української громади стала діяльна допомога школі, а головне – навчання своїх дітей і внуків у школах українознавства.

СВОБОДА

Пам’ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

Сумний ювілей Тодося Осьмачки

Володимир Поліщук

7 вересня минуло 50 років з часу, коли помер Тодось Осьмачка – один із найталановитіших і найсвоєрідніших українських письменників ХХ ст. Водночас – трагічна постать, самотня, гнана жорстокими вітрами епохи, але та, що нерозривно була пов’язана з Україною, з рідною Черкащиною та щеріднішою Куцівкою, невеликим селом на Смілянщині. Вже будучи по війні на еміґрації, рятуючись від репресій, Т. Осьмачка писав:

В Баварії я став, мов гострий колос,
Або мов з хмари спущена стріла,
З бажанням-тугою почути голос
З далекого черкаського села…

Т. Осьмачка повернувся в Україну, в рідне своє село на початку 1990-их років. Повернувся творами, доброю пам’яттю земляків, меморіяльною дошкою на Будинкові культури й пам’ятним знаком на місці батьківської хати, посталим із руїни чудової архітектури собором, оспіваним у творах письменника. Повернувся в наукових дослідженнях учених і романі „Поет із пекла" Михайла Слабошпицького, відзначеному Шевченківською премією, у перевиданих творах поезії, прози, перекладів, у подвижництві заснованого в Смілі благодійного Фонду Тодося Осьмачки. Можна сказати, що на Черкащині зроблено немало для пошанування й увічнення пам’яті одного з найзначніших краян, популяризації його спадщини.

От і відзначення жалібного ювілею митця, яке відбулося в Куцівці 7 вересня, вилилось у щирий вияв поваги й шани до знаного земляка.

В урочистостях взяли участь письменники Черкащини на чолі з головою обласної спілки Валентиною Коваленко, до речі, уродженкою сусіднього з Куцівкою села Самгородка, секретар правління Національної спілки письменників України Сергій Пантюк з Києва, ректор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького, проф. Анатолій Кузьмінський, який 1995 року відкривав у Куцівці меморіяльну дошку поетові, літературний театр університету на чолі з Заслуженою артисткою України Тамарою Власенко, засновники Фонду Тодося Осьмачки. Були гості-письменники з Обухова, науковці з Черкас, школярі і вчителі зі Сміли. Односельці Т. Осьмачки щиро вітали гостей.

Учасники події висловили міркування щодо подальшого і глибшого пошанування видатного письменника на Черкащині.

Своєрідною відгуком на вірш Євгена Маланюка „Пам’яті Осьмачки", в якому є рядки –

Могила Тодося Осьмачки на цвинтарі в Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі. (Фото: Левко Хмельковський)

Ні, не ув’язнить глина чужини
Твою труну,
твій попіл вогнепальний,
Бо правнуки, що будуть знов сини,
Перенесуть у тишу спочивальні.
Посадять дуб.
І, щоб з землею злить,
Чебрець розстелять
килимом духмяним.
Внизу Дніпро котитиме блакить,
А в Києві шумітимуть каштани…

– стала ідея черкаських письменників про перепоховання праху Т. Осьмачки в Куцівці. Нині поет покоїться у США. Цю ідею підтримав А. Кузьмінський, який зазначив, що у середині 1990-их років у Стеблеві був перепохований з США знаменитий хореограф Василь Авраменко. Допомогти цій благородній справі взявся й добре знайомий з українською діяспорою письменник-земляк Михайло Слабошпицький. Тож є реальна надія, що така непроста справа успішно здійсниться.

Іншою цікавою ідеєю стало заснування письменницької літературної премії ім. Т. Осьмачки, перше присудження якої відбудеться у травні 2013 року, до дня народження мистця. Фінансову частину премії забезпечуватиме фермерське господарство „Булатецькі брати". Найближчим часом буде видруковано книгу поезій Т. Осьмачки, на яку обласна влада виділила 20 тис. грн. бюджетних коштів.

Отже, день пам’яті про Т. Осьмачку (а день видався справді світлим, сонячним) став і днем започаткування ряду цікавих гуманітарних проєктів, які ще раз засвідчать провідництво Черкащини в духовному просторі України.

Володимир Поліщук – доктор філології, професор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Мрії та дійсність

Від покоління до покоління наш патріотичний народ мріяв про незалежність України. Тисячі і мільйони українців загинули, щоб ця мрія втілилася в життя.Так що занепад СРСР стався не тільки з економічної слабкости системи, але також і з невпинного внутрішнього опору національно і соціяльно поневоленого населення. Саме з цього опору дійшло до знаменитого дня 24 серпня 1991 року – до проголошеного відновлення незалежної Української держави.

Незалежна державність за трьох перших президентів розвивалась по-різному, то більшими, то меншими кроками. Були й певні відступи, як, наприклад, під час президентства Леоніда Кучми. Але від моменту приходу до влади Президента Віктора Януковича молода держава опинилася у безвиході. Партія Реґіонів обрала головною метою своєї діяльности боротьбу з усім українським в Україні.

Така, з дозволу сказати, політика не могла не покликати до життя опозицію, і ми є свідками не тільки її правильних слів, але й практичного об'єднання зусиль. Крім Об'єднаної опозиції, інші здорові політичні сили – партія УДАР Віталія Кличка, Всеукраїнське об'єднання „Свобода", партія „Україна – Вперед!" Наталії Королевської. На жаль, проголошені опозиційними середовищами програми не вирізнаються ідеологічною чіткістю й однозначністю, тому вислід жовтневих виборів дуже тяжко передбачити. Шкодить справі, що через несправедливість чинної влади народ великою мірою збайдужів до політики і політиків, а якщо не повірити у свої сили в такий відповідальний момент, то й доброго результату від виборів годі чекати.

На велике щастя, про Україну можемо і повинні говорити не лише у зв'язку з режимом Віктора Януковича, але й з огляду на світле явище, яким є сучасна українська молодь. Вона народилася і виросла вже в незалежній Україні, в умовах свободи, тому природно буде її надійним охоронцем. Виборці, котрі підтримають ідеологічно невизначену „Батьківщину" – це засадничо голоси тієї активної частини суспільства, яка протестує проти влади „реґіоналів" і не бачить іншої політичної сили, що могла б цю владу повалити. Та хтось же мусить проголосувати і за тих кандидатів, котрі ясно проголошують свою проукраїнську ідеологію – без таких людей і нова Верховна Рада не витягне Україну з сьогоднішнього болота.

Ярослав Жмуркевич,
Гантінґтон Валій, Пенсильванія

Треба боронити честь народу

У демократичному світі – вільна преса, то можна писати, що бажаєш. Але читати треба розсудливо. В одній газеті, в липні, я побачив вістку „Україна вимирає". Прочитав її два рази і збагнув, що дописувач, напевно, десь чув, що в Україні вища смертність від народжуваности, та ще додав, що до 2045 року мало хто залишиться в Україні. Але в тій же самій газеті через два тижні з'явилася вістка, що в Україні народжуваність дуже зросла і є надія на кращі часи. То кому тепер вірити?

У червні газета написала, що молоді жінки і дівчата з України працюють в готелях світу, надаючи сексуальні послуги. Тут вже мене кинуло в лють від образи! Українські молоді жінки і дівчата – це краса і надія народу. Кожна молода пара будує свої пляни і радиться в родині, як поліпшити своє родинне життя. Я певний, що молоді жінки чи дівчата виїздять за кордон з болем серця, бо не знають, що їх там чекає. Вони виїздять тільки з біди. Брудних висловів на адресу нашого жіноцтва не повинно бути в пресі.

Коли в червні на польській радіостанції коментатори Куба Воєвудський і Міхал Фіґурський погано висловилися про українських жінок, то українське жіноцтво Польщі рішуче запротестувало, і винні були змушені перепросити всіх жінок, а також заплатили грошову кару. Честь і слава жінкам за відвагу, за те, що не дозволили ображати свою націю.

Василь Пелещук,
Бріджпорт, Конектикат

Цінне видання – „Митрополит Андрей Шептицький та Пласт"

Оксана Закидальська

ТОРОНТО. – В рамках святкувань 100-ліття Пласту, які завершились в серпні у Львові, відбулася презентація науково-популярного збірника „Митрополит Андрей Шептицький та Пласт". В 291-сторінковому виданні вміщено документи і матеріяли, які віддзеркалюють співпрацю Великого Митрополита з Пластом.

З історії добре відомо, що Митрополит Андрей опікувався різними ділянками суспільного життя – створював сиротинці, школи, лічниці, заснував Національний музей у Львові, підтримував мистецтво та мистців. Однак, особливу, справді батьківську увагу він присвячував молоді і молодіжним організаціям. Зокрема матеріяльно допомагав розбудовувати пластові структури. Велику частину своєї приватної посілости в Карпатах він подарував на пластові табори „Сокіл" і „Остодір", надав для них деревину для будівельних матеріялів. Також за його особистий рахунок відбувалися різні поїздки пластунів, у тому числі православної молоді з Волині.

На обкладинці збірника: Митрополит Андрей з братом Клементієм (справа) і о. Титом Войнаровським (зліва) серед булави пластового табору новаків у Підлютому, 1929 рік.

Збірник „Митрополит Андрей Шептицький та Пласт" складається з трьох розділів. Перший з них подає конкретні факти щодо опіки Митрополита Андрея над молоддю і також включає три пастирські послання на тему морально-патріотичного виховання.

У другому розділі представлено 30 документів про створення, мету і завдання Пласту. В документах читачі знайдуть важливі відомості про безпосередню участь Митрополита Андрея в різних пластових ініціятивах і проєктах.

У третьому розділі вміщено понад 200 фотографій, які відображають розвиток довоєнного Пласту й переконливо ілюструють постійну увагу Митрополита Андрея до життя пластунів.

Основна частина архівних документів і матеріялів, що увійшли до збірника, знаходяться у фондах Центрального державного історичного архіву України у Львові, директором якого є Діяна Пельц. Під час святкувань 100-річчя Пласту у Львові 20 серпня було відкрито виставку „Митрополит Андрей Шептицький та Пласт", на якій можна було ознайомитися з оригіналами документів, вміщених в збірнику.

Упорядкував це цінне видання історик д-р Михайло Перун, який є директором благодійної фундації „Андрей". У процесі праці над збірником він співпрацював з керівниками Музею-архіву Пластового руху Ольгою Свідзинською та В'ячеславом Стебницьким.

Спонзором книги є Головна Пластова Булава.

Гей, пластуни! Гей, юнаки ...і ти, українська громадо!

Марта Богачевська-Хомяк

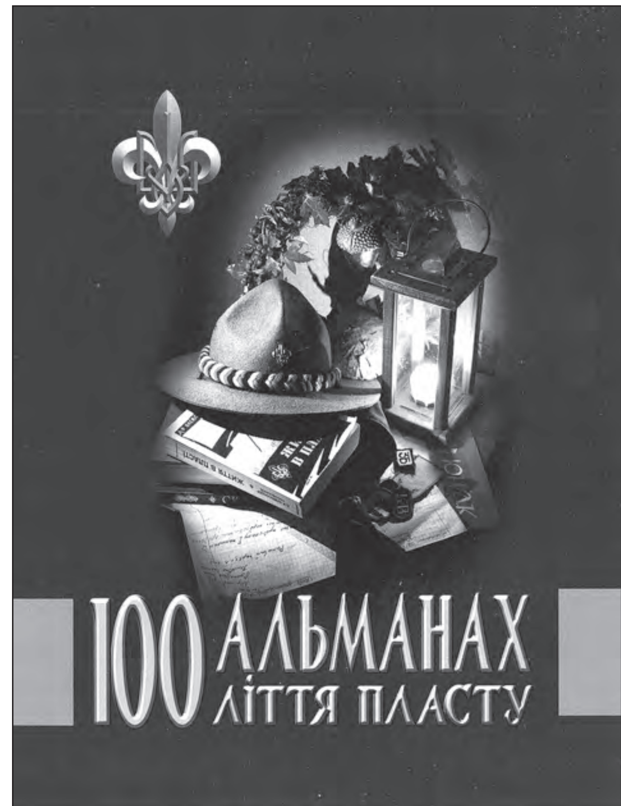
„Альманах 100-ліття Пласту: до 100-ліття українського скавтінґу, 1911/1912 – 2011/2012". (Редакційна колеґія: Ярослава Парахоняк-Рубель – голова; Богданна Блаженко-Титла – секретар; Юрій Леськів – головний редактор). Видання Головної Пластової Булави, 2012 рік, Ню Йорк – Торонто – Львів.

Всі, що були колись пластунами, і ті обездолені, що не мали нагоди переборювати перешкоди юности в пластових іграх і забавах, і ті щасливці, що ще пластують по цілому світі – ця книжка для вас. І ще для тих, хто хоче доказу співпраці українців України з тими, хто живе і буде жити поза нею.

З геополітичної точки ця книжка – про столітнє існування однієї з молодіжних організацій, – висвітлює одну з наймаркантніших різниць між Україною і Росією. Нею є живучість автономних громадських організацій в першій, але не в другій названій тут країні. Тепер, коли багато гучної уваги звернено на політику і мову, різним спеціялістам добре було б глянути на ширшу громаду в Україні і поза нею. Тобто, цей альманах про Пласт писаний не виключно для пластунів, а також для вас, шановні не-пластуни.

Ця книжка відтворить і усучаснить вам всю символіку, весь чар пластування; вона подасть вигідно зібрану інформацію про постання і розвиток Пласту; серед її щедрих і професійно розміщених фотографій напевно знайдете знайомих або когось, про кого розповідали дідусь чи бабуся. Ця книжка – анотований альбом і в той же час – збірка передруків і нових першоджерел про столітню історію молодіжного громадського руху, що, незалежно від того, як його називали в різні часи, ми знаємо як Пласт, організацію української молоді.

Редакційна колеґія, – зокрема Ярослава Рубель, сама майже втілення сучасного Пласту, – завдала собі багато, багато труду, щоб представити заразом і столітню історію Пласту, і загальний, з „пташиного лету", перегляд новітнього зриву пластових організацій в цілому світі – ще один результат самостійности України. Юрій Леськів, головний редактор видання, заразом є автором окремих статтей. Особливо вичерпною є його опис взаємин Пласту з Міжнародним Скавтінґом.

Якщо викреслимо далеку Азію і обидва полюси плянети, то тут прочитаєте про Пласт і пластунів у цілому світі. Дуже старанно опрацьовано період після Другої світової війни, тяжкий шлях становлення пластової структури організації, котра майже не мала жадної зовнішньої підтримки. Все – власними силами, хоч організацію щорічно покидало покоління, що виростало в її лавах. Мало з нас, що таборували, повертались, щоб організовувати табори іншим. От і ця книжка про Пласт також для нас — побачите, куди Пласт зайшов, що Пласт зробив і що сьогодні роблять пластуни.

888-сторінкова книга – на доброму папері, тому тяжка і вимагає столика, щоб читати, але читається напрочуд легко. Джерельний матеріял, хоч перемішаний з передруками, старанно зазначений. Дуже вичерпно зібрані відомості про діючі старшопластунські і сеньйорські улади. Все гарно розташоване, фотографії чітко ідентифіковані. Шкода, що немає індексу, але спасибі за розшифрування абревіятур.

Тепер чекаємо включення матеріялів з Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі, що закінчилась в серпні у Львові. І тим разом – також в електронному вигляді.

Ціна книжки в твердій оправі – 60 дол., в м'якій – 50 дол. + пересилка. Замовляти за адресою: Plast, KPS-USA, 700 Cedar Road, Jenkintown, Pa 19046, а також: Mr. M.Babiuk, 737 Ulana Drive, Webster, N.Y. 14580-9164

Марта Богачевська-Хомяк – колишня старша пластунка поучниця, курінь „Чортополохи".

Україна – очима пластуна, учасника ЮМПЗ

Андрій Горняткевич

Історія виникнення Пласту сьогодні відома не лише кожному пластунові, але й кожній культурній людині, кожному свідомому членові нашої нації: восени 1911 року Петро Франко, Іван Чмола і д-р Олександер Тисовський заснували у Львові перші пластові гуртки, а весною 1912 року пластуни в Академічній гімназії перші прийняли пластову присягу. Ця дата послужила днем народження Пласту, і цього року пластуни по цілому світі відзначали її в різний гарний спосіб – збірками, зустрічами, святковими бенкетами й забавами. Завершилися ці святкування в серпні, коли пластуни з цілого світу зібралися в колисці Пласту, у Львові, на Ювілейну міжкрайову пластову зустріч (ЮМПЗ).

Святкування в Україні відбувалися двома етапами. Перший (від 11 до 17 серпня) складався з мандрівок, передусім юнацтва й новацтва, по Закарпатті, Карпатах, Прикарпатті й Поділлі, а для старшого пластунства й сеньйорату – по Правобережжі й Прикарпатті. У тій мандрівці взяли участь сеньйори й сеньйорки з Австралії, Великобританії, Канади й України.

* * *

Мандрівка почалася в Києві 11 серпня, автобус рушив спершу Лівобережжям, тоді повернувся на правий берег, щоб мандрівники поклонилися Кобзареві в Каневі й оглянули оновлений музей поета. По дорозі до Сміли вони оглянули Преображенську церкву в Мошнах, яку 1843 року збудував як католицький костел Джорджо Торічеллі, потім її переороблено на православний храм, але вежі його нагадують ісламські мінарети.

Наступного дня мандрівка продовжувалася по козацьких і гайдамацьких урочищах. Перша зупинка – Чигирин, де ми оглянули вже дещо відбудовану гетьманську резиденцію. Музей гарно обладнаний, але ориґінальних предметів з давніх часів дуже обмаль. Поблизу реконструйовано церкву свв. апостолів Петра й Павла. За Президента Віктора Ющенка виділено гроші на цей проєкт, але за Президента Віктора Януковича гроші так „висохли", що частина відбудованого вже руйнується. Видно, як мало держава доглядає свої історичні пам'ятки. Екскурсанти піднялися на гору, де була фортеця гетьмана Петра Дорошенка. З Чигирина руку подати до Суботова, де стоїть мала, але могутньо збудована церква св. пророка Іллі, в якій зберігається саркофаг з тлінними останками гетьмана Богдана Хмельницького.

* * *

Урочище Холодний Яр тісно пов'язане з Гайдамаччиною, бо тут у XVIII ст. збиралися гайдамаки, щоб помститися на панах, які гнобили український народ. Ходить леґенда, що ігумен Мотринського монастиря Мелхіседек (Значко-Яворський) святив зброю гайдамаків, але екскурсантам історик вияснив, що ігумен виконав тільки водосвяття, а тоді самі гайдамаки тією свяченою водою окроплювали зброю. Ці події оспівав Тарас Шевченко у поемах „Гайдамаки" і „Холодний Яр". Монахів з Мотринського монастиря виселила Російська Православна Церква ще до революції, а тут поселила монашок з Московщини, щоб придушити український самостійницький рух.

Але Холодний Яр також довго був центром боротьби з окупантами під час і після визвольних змагань у ранньому XX ст., бо тут ще довго існувала Холодноярська Республіка. Цю боротьбу описав в історичній повісті її учасник Юрій Горліс-Горський, а нещодавно на ту тему з'явилася повість Василя Шкляра „Чорний ворон". У хуторі Буда власники ресторану „Дикий хутір" будують у козацькому стилі чудову церкву св. Петра Багатостраждального (Калнишевського) – останнього кошового отамана Запорозької Січі, а в ресторані виставлено багато експонатів з Холодноярської Республіки і муляжі козацької зброї. Під час Другої світової війни в тому селі нацистська зондеркоманда розстріляла 89 осіб, в їх числі й маленьку дитину, що народилася того дня: мовляв, селяни допомогали українським повстанцям.

Поблизу росте 1100-літній дуб.

* * *

Наступний день (13 серпня) був досить виснажливий. Першою зупинкою було село Шевченкове, де нас переконували екскурсоводи, що його первісна назва була Керилівка, а не Кирилівка, як стало звично. Біля музею реконструйовано хату Шевченків, а недалеко ми поклонилися могилі Катерини Шевченко, матері Кобзаря. Музей скромний, але з любов'ю обладнаний, і хоч там не виставляються ніякі ориґінальні експонати, він таки робить сильне враження.

* * *

Умань славиться дендропарком „Софіївка", яку в XIX ст. руками своїх кріпаків збудував польський маґнат на радість і потіху своїй дружині Софії. Щоб оглянути цілий парк, треба ходити весь день, а ми оглянули лише частинку, але й те дало велике естетичне вдоволення.

* * *

У Кам'янці-Подільському в давнину, хоч у різні часи, жили поруч різні народи – українці, поляки, вірмени, євреї й турки, і всі вони залишили сліди по собі. У старому місті – тій частині, яку обіймає річка Смотрич – збереглися цілі, або частинами культові споруди різних народів. Можна бачити тільки фраґменти вірменського собору, а найцікавіший турецький слід – мінарет біля римо-католицького собору свв. Петра і Павла, завершений у 1756 році статуєю Богородиці. Колишній римо-католицький тринітаріянський костел Пресвятої Трійці тепер чинний як греко-католицька церква.

Поза півостровом старого міста стоїть давня фортеця, яку часом помилково називають турецькою, бо за досить короткий час, що турки володіли Кам'янцем-Подільським (1672-1699), османці нічого суттєвого до неї не додали. Замок уживали як оборонну фортецю до кінця XVIII ст., коли перетворили його на тюрму. Тричі тут ув'язнено народного месника Устима Кармалюка, й тричі йому вдавалося втекти з башти, яка сьогодні носить його ім'я.

Звідтіля пластуни переїхали до Хотина, де початки фортеці сягають часів короля Данила Галицького, а в XV-XVI ст. вона була резиденцією молдавських господарів. У вересні-жовтні 1621 року біля стін фортеці відбулася битва, що заперечила уявну непоборність Османської Порти, бо 35 тис. поляків під проводом польового литовського гетьмана Яна-Кароля Ходкевича і 40 тис. запорожців під проводом гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного перемогли 200 тис. турків і татар. У тій битві нічними рейдами запорожці знекровили й здеморалізували вороже військо, через що Порта мусила підписати мирну угоду, корисну для Польщі й врешті цілої Европи.

* * *

Пластуни-мандрівники на могилі Тараса Шевченка в Каневі.

Переночувавши в Івано-Франківську, мандрівники подалися до урочища „Сокіл", де в міжвоєнному періоді гартувалися покоління пластунів. Цей табір подарував пластунам їх великий приятель і добродій Митрополит Андрей Шептицький, і тепер він знову відбудовується пластовими зусиллями. Сюди з'їхалися представники юнацьких куренів і новацьких гнізд на соборну Панахиду за полеглих пластунів, що „не зломили свої присяги". Посвячено копію першого пластового прапора й будівлі відбудованого табору-музею „Сокіл".

По дорозі на „Сокіл" ми проїхали селом Небилів, звідки у 1891 році виїхали Іван Пилипів і Василь Єлиняк до Канади й так започаткували першу хвилю еміґрації українців, що освоювала вільні землі степових провінцій.

* * *

Наступний день 16 серпня мав відпочинковий характер. Він почався подорожею до центру лижвярського (лещетарського) спорту „Буковель", де буйним темпом будуються готелі, стоянки, ліфти й усе можливе для любителів зимового спорту. Приватних однородинних

(Продовження на стор. 16)

Перед старою фортецею в Кам'янці-Подільському.

Український фестиваль біля нової церкви

З танцем „Привіт" на сцену вийшов ансамбль „Іскра".

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – 12 жовтня „Свобода" розповіла про український фестиваль, який відбувся 6 жовтня в Українському Американському Культурному Центрі Ню-Джерзі. Сьогодні вміщуємо фоторозповідь Левка Хмельковського про цю подію.

Про діяльність Українського Народного Союзу інформували гостей (зліва): Юрій Симчик, Марія і Евген Осціславські.

З привітанням виступив президент Української Американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч" Богдан Ватраль.

Українська католицька церква св. Івана Хрестителя в будові.

Скрипалька Ксеня Яворська.

Юна співачка Вероніка Наливайко.

На сцені – молоденькі танцюристи Григорія Момота.

На сцені – вокальний гурт „Самоцвіт“.

З чеком від „Самопомочі“ для Українського Американського Культурного Центру Ню-Джерзі (зліва): співголови фестивального комітету Оксана Лодзюк-Кривулич і Християна Сизоненко та особа довір'я церкви св. Івана Хрестителя Роксолана Лещук.

З Ню-Йорку приїхав ансамбль „Бабаросин“.

Ансамбль „Чорнобривці“ з Статен-Айленду, Ню-Йорк.

Дует Насті Каспрук та Юлії Вознюк з Савт-Ріверу, Ню-Джерзі.

Танцюристи Українського народного ансамблю „Казка“ з Пенсильванії.

Танцюристи ансамблю „Іскра“ радо вітали виступи шкіл танцю.

Загальні збори відбулися в Осередку праці НТШ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 26 серпня в будинку Товариства „Свята Софія“ відбулися загальні звітно-виборні збори Осередку праці Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) у Філядельфії.

Збори відкрив голова Світової Ради НТШ академік Леонід Рудницький, який зачитав привітання від президента НТШ-Америки д-ра Григорія Грабовича й від Світової Ради НТШ. Відтак Л. Рудницький представив на розгляд присутніх перший том „Енциклопедії НТШ“, що його підготували до друку у Львові під проводом д-ра Олега Купчинського, а також нові „Записки НТШ“.

У ході звітів члени управи пригадали найважливіші віхи з історії осередку, а Марта Тарнавська та Л. Рудницький прочитали гумористичні вірші про діяльність НТШ-А.

Д-р Наталія Пазуняк підкреслила головну місію осередку – 16-літню працю над „Енциклопедією української діяспори“, відзначила великий вклад д-ра Олександра Лужницького у праці над цим виданням. Його обрано новим головою Осередку праці НТШ у Філядельфії.

До нової управи ввійшли Дарія Лисай, Уляна Процюк, Анна Максимович, Ірина Іванкович. До Контрольної комісії обрані Василь Саляк, Микола Рудницький та Ігор Мірчук. Ярослава Заліпського обрано Почесним головою осередку.

Запляновано ряд конференцій з метою відзначення подій в українській історії, культурі і науці, зокрема 50-ліття виходу на волю Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Йосифа Сліпого, 50-ліття Інституту ім. Липинського у Філядельфії та 150-ліття „Валуєвського циркуляра“. Осередок продовжуватиме плідну співпрацю з Товариством „Свята Софія“ в організації викладів та наукових симпозіюмів.

Товариство „Свята Софія“

Учасники зборів (сидять зліва): Ірина Іванкович, Наталія Пазуняк, Дарія Лисай, Марта Тарнавська, (стоять зліва): Ігор Мірчук, Роман Волчук, Леонід Рудницький, Орест Гаврилюк, Василь Саляк, Микола Рудницький. (Фото: Євген Партика)

Закон про мову зазнав...

(Закінчення зі стор. 1)

літератури ім. Шевченка Національної Академії Наук України Микола Жулинський зазначив, що при складанні документу група спиралася на закон Французької республіки 1994 року про французьку мову, в якому передбачена відповідальність за порушення мовного закону – від значної грошової кари до шести місяців тюремного ув’язнення.

„Я не впевнений, що Україна буде готова запровадити кримінальну відповідальність, але адміністративна повинна бути обов’язково, зокрема для чиновників, які в своїй праці не вживають українську мову як державну", – сказав М. Жулинський.

Розроблено і порядок фінансування заходів з розвитку української мови – воно буде здійснюватися з державного та місцевого бюджетів.

Автор мовного закону запеклий українофоб Вадим Колесніченко, який також входив до складу робочої групи, висловив обурення результатом її діяльности: „Вона була створена для внесення поправок до мого закону. А її члени, більшість із яких, м’яко кажучи, українофіли, від самого початку встали на шлях конфронтації і створили зовсім нову редакцію“, - сказав Колесніченко.

Тим часом, незважаючи на розбіжності, саме цей варіянт законопроекту підтримала більшість членів робочої групи. Після остаточної праці над текстом він буде переданий керівникові групи Раїсі Богатирьовій для звіту перед Президентом В. Януковичем.

(„Українська правда“, 15 жовтня)

Сходження українців на гору Деналі

Ігор Дикий

(Третя частина)

13 червня

Удень практично всі сиділи по наметах, табір в заметіль „вимер". Під вечір снігопад трохи спинився. Намело понад півметра снігу. З-за снігових хмарин, що переповзали через перевал, виглянуло вечірнє сонце. І ось знов з'явилися дві групи людей, які час від часу зникали в тумані. Йшли, а точніше пливли, по свіжому глибокому снігу. Це трохи лякало: була висока ймовірність того, що вони з хвилини на хвилину можуть досить швидко спуститися до нас з допомогою тієї ж лавини. По їхній хвилястій ході було зрозуміло, що люди пересуваються вже на межі своїх можливостей.

Одна група в тумані почала губити правильний напрям і попрямувала на лавинний схил, крики з табору не долітали до них. Народ в таборі повиходив з наметів і спостерігав, чим це все закінчиться… Як потім виявилося, це була група молдаван, котра спустила за собою невелику лавину – „снігову дошку", яка частково протягла їх донизу. Однак, вони якось вдало загальмували і не покалічилися.

Коли інша група зійшла донизу, ближче до зони видимости, Ігор впізнав у них наших сусідів по табору – поляків. Я за його командою швидко поставив на пальник готувати для них гарячий чай, а Ігор, хутко накинувши на ноги свої „Мілети" і з лижними палицями в руках, почав пробиватися по глибокому снігу, що сягав вище колін, їм назустріч…

Перші 20 метрів він ще рухався швидко, а далі було видно, що це не так просто, і його темп помітно упав. Потім, коли чай був готовий, з двома термосами я кинувся за ним їм назустріч, але пройшовши ті ж 20 метрів вже по второваному Ігорем снігові, відчув, що моє серце мало не вискочить з грудей. Давалася взнаки висота та цілодобове сидіння в наметі під час снігопаду.

Ми з ним сповільнили темп і за деякий час вийшли на зустріч до поляків. Картина, яку ми побачили, була не з найкращих: практично всі вкриті інеєм, коміри від замерзлого конденсату просто задубіли від здоровенних бурульок, які звисали на них. Було видно, що негода досить сильно пошматувала групу. Один з хлопців мав підвернуту ногу. Наш вихід назустріч і пару ковтків гарячого чаю додало їм сил і оптимізму.

Далі ми разом зі словенцями швидко розкопали їм місце під намет і допомогли встановити самі намети. Побачивши допомогу, вони помітно ожили. Єдина дівчина в їхній групі досить добре трималася, не дивлячись на перенесені фізичні і психо-емоційні навантаження. Як виявилося, вони вранці зробили спробу вийти на вершину. Однак, вийшовши в бік перевалу Denali Pass і пройшовши 300 метрів крізь шалений вітер, зрозуміли, що треба спускатися та не залишатися в 5-му таборі, тому прийняли рішення йди донизу, у 4-ий табір. Але нічний снігопад практично засипав всі протороовані стежки на маршруті…

Вночі випогоджується, однак, температура в 4-му таборі паде до мінус 30 градусів за Цельсієм! Це було відчутно всім у наметах.

14 червня

Вранці кияни вирішили спускатися в базовий табір. Ігор намагався переконати Судгу йти з ними, бо її кашель проґресував. Вона навідріз відмовилась повертатися, посилаючись на те, що в добрій формі і буде йти на гору з нами. Кияни об'єдналися для спуску з поляками, які трохи віджили після вчорашнього.

Вранці настала гарна і сонячна погода. На гору до 5-го табору ніхто не спішив виходити першим, бо це означало торувати більш ніж півметровий шар снігу та розвантажити лавиннонебезпечний схил. Саме через день з нашого табору спускалися японці, які потім потрапили на Motorcycle Hill в лавину, четверо з яких загинули, тобто пропали безвісти, бо їхні тіла так і не знайшли. Невдовзі на маршруті з'явилися дві перші групи, а за ними почав виходити майже весь 4-ий табір. Ми на маршруті нарахували понад 60 альпіністів, які вервичкою, наче мурашки, простяглися чорними цятками вверх по схилу.

Так швидко всі рвонули на гору після непогоди, ловлячи шанс, – а саме – два дні погоди, які обіцяли за прогнозом бути сприятливими. Ми ж, відправивши наших киян, починаємо збиратися до виходу в 5-ий табір, залишаючи деякі зайві речі та волокуші закопаними на місці наметів. Стефан, єдиний з команди, котрий практично весь маршрут йшов на лижах, починає йти вгору заздалегідь, не чекаючи нас. Судга також виходить швидше, однак, ми досить швидко в зв'язці з Ігорем наздоганяємо її і залишаємо позаду.

Американці, до речі, принципово не йшли в зв'язках і не хотіли брати шнур для запевнення… Дійшовши до початку перил перед перевалом, ми залишилися чекати на Судгу. Вона сама не змогла б знайти свою вимушену закидку в снігу після рясних снігопадів. Лижні палки, які раніше стирчали зі снігу як маркер, повністю зникли.

Коли підійшла Судга, Ігор почав шукати навмання місце, де могли б бути ці палиці. І перелопатив добру ділянку снігу, поки знайшов ті закопані речі. На це було втрачено чимало часу, що неабияк злило Ігоря. Судга сильно гальмувала нас через втому і гірську хворобу… Але саме через це був втрачений шанс для неї спуститися з киянами. Хочу сказати, що вона потрапила в команду випадково, звязавшись з І. Карабіном через Інтернет, коли він шукав для нас спорядження, і напросилася на сходження, як окремий незалежний член команди. Вона мала окремий від нас дозвіл на гору, бо її команда саморозпустилася з якихось причин… Тому Ігор не мав такого впливу на неї, вона вважалася своєю роду „незалежною" персоною, яка просто йшла в групі з нами.

Далі нас очікував тривалий хід угору перилами в черзі з іншими групами альпіністів. Пересуватися було досить важко і довго. Проте це було набагато легше, ніж ми б пішли першими – торувати свіжий сніг. Найгірше було Ігореві, бо йому в потилицю дихали інші групи. Але і я швидше не міг підійматися, бо переді мною гальмувало кілька чоловіків, а рухатися на одному шнурі разом було більш, ніж не розумним.

Доводилося чекати, коли попередній альпініст перейде через вузол на інший шнур. Деякі альпіністи (я вважаю, нерозумні вискочки) не витримували очікування і починали швидким темпом рухатися в кішках по льодовому схилу паралельно з нами наражаючи не тільки себе на небезпеку при зриві, але й нас. При лавині, вони, котячись по схилу, могли б своїми кішками просто влетіти на нас та позбивати один одного…

Гора Деналі.

Невдовзі ми вже сиділи на перевалі і віддихувались від навантаження та пили з термоса чай. Паралельно з нами йшли дві комерційні групи канадців та росіян, з якими ми познайомилися ще два дні перед цим. Трішки відпочивши, ми вирушили маршрутом далі. Погода гарна, сприяє сходженню. Внизу простягається пасмо гір, вкритих пеленою хмар. Вигляд наче з ілюмінатора літака.

Маршрут пролягав гребенем ребра, який складається зі снігових карнизів та частих скельних „жандармів". У деяких місцях встановлені фраґменти перил для страховки… Взагалі деякі ділянки досить небезпечні, особливо під час вітру та негоди. Коли видимість погана, можна зірватися і полетіти в провалля.

Спочатку ми йшли, наступаючи на п'яти росіянам. Нас усіх гальмували канадці, які йшли першими. Перший у їхній зв'язці рухався дуже повільно, і було очевидно, що він йде невпевнено. Ігор запитав в останнього у зв'язці канадців, хто той перший. Йому відповіли, що це "найкрутіший" скелелаз Канади. Але він пересувався ніби вперше став на кішки.

Коли вони зробили привал, ми з Ігорем використали можливість і обігнали їх, щоб не мерзнути на самому гребені, де відчувався вітерець. Маршрут пролягав між скельними „жандармами" та вздовж гребеня з наддувами. Незабаром ми дісталися до 5-го табору, який був розташований в невеликій улоговині на краю провалля. Глянувши на зовнішній стан наметів і велику кількість снігових стінок, зрозуміли, що вітри тут дують не „дитячі" і напрям їх якраз в бік провалля. Тобто будь-яка легка річ, яку піднесе вітер, покотиться в цьому напрямку.

Нам назустріч вийшов Стефан. Він раніше піднявся в табір і розкопав закидку, яку зробив кілька днів тому. Він вирішив вийти назустріч Судзі. Ми за той час зайнялися облаштуванням наметів та обкопуванням табору. Ми зробили стінки, які вирізали пилкою з насту. Було зрозуміло, що тут розслаблятися не можна, якщо прийде негода, буде непереливки на висоті 5,300 метрів. Судга піднялась дуже пізно. Практично „ніяка". Ми відпоювали її чаєм, дали розігріваючі медикаменти. Навіть спочатку добряче злякалися за неї, щоб не було обмороження. Однак, вона відносно швидко відійшла і ожила.

15 червня

Вранці не можемо остаточно вирішити, чи йдемо на штурм вершини чи ні… Все через незрозумілу інформацію від рейнджерів, які кажуть, що погода сьогодні очікується погана для сходження, сильний вітер і т. д. На завтра прогноза не краща. Вирішуємо таки спробувати вийти на маршрут, принаймні, якщо не дійдемо, буде акліматизаційне сходження.

Ігореві з голови ніяк не йшли слова тих поляків, які підкорили вершину і позичили мені пухові рукавиці, що особливо вірити рейнджерам не слід, і завжди до перевалу Деналі шалений вітер, а далі вже на самій вершині штиль, тобто якщо не падає сніг і є сонце – треба йти у будь-якому випадку. Що ми і зробили.

Стефан, який завжди любив бути першим і незалежним, стартував з лижами раніше від нас, й відповідно добряче відірвався. Ми з Ігорем вийшли близько 2-ої год. дня, коли вітер трішки вщух. Спочатку потрібно було спуститися в долину перед набором висоти. Далі маршрут пролягав відносно стрімким схилом, постійно набираючи висоту і крутизну на його траверсі. Йти було важко. Відразу давалися взнаки висота та глибокий пухкий сніг, якого „навалило" за останні три дні. До всього цього додався сильний вітер.

Чим ми ближче почали підходити до перевалу Деналі (5,700 метрів), у зворотньому боці нам почали зустрічатися зв'язки альпіністів, котрі стартували з самого ранку і були добре екіпіровані. При зустрічі з нами вони, оправдовуючись, говорили, що на перевалі шалений вітер і далі йти нереально… Це нас неабияк насторожило. Ми вже реально з Ігорем налаштувалися тільки дійти до перевалу і повернути назад, зарахувавши це як акліматизаційне сходження та почекати до завтра. Хоча на старті обидва мали чемпіонський настрій і відчуття, що здолаємо вершину. Крім того, на відміну від Ігоря, який мав добру акліматизацію після Аконкагуа, з кожним метром угору я почувався все гірше у пляні задухи і серцебиття.

(Продовження в наступному числі)

СПОРТ

На Союзівці відбувся чемпіонат з тенісу

Юрій Савчак

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – На кортах Союзівки 1 і 2 вересня відбувся 57-ий чемпіонат з тенісу Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК). Змагання відбулися тільки в синґлях і були поділені на дев'ять вікових і станових груп: чоловіки, жінки, юніори і юначки, сеньйори.

Офіційне відкриття змагань відбулося разом з плавацькими змаганнями біля басейну Союзівки. Учасників змагань і присутніх вітали Юрій Савчак, Роман Гірняк, голова УСЦАК Іреней Ісаїв, а після піднесення прапорів і виконання гимнів скарбник Українського Народного Союзу Рома Лісович відкрила змагання з тенісу і плавання.

Змагання з тенісу розпочала група чоловіків, у якій переможцем став Марко Красій з Техасу, перемагаючи у фіналі торішнього чемпіона Миколу Стройника з штату Ню-Йорк. Гра у фінальних змаганнях була на високому рівні. У півфіналах М. Красій переміг Олеся Хархаліса, а М. Стройник – Миколу Наливайка.

Багаторазова чемпіонка серед дівчат і жінок Маріяна Мільчуцька з Ню-Джерзі у фіналі перемогла Галину Костенко з Києва. Г. Костенко – спортовий кореспондент українського телебачення. Вона приїхала до Ню-Йорку, щоб інформувати Україну про змагання „U.S. Open". У півфіналах Г. Костенко перемогла Анну Попову, а М. Мільчуцька – її сестру Катерину Попову.

У фіналі дівчат К. Попова виграла змагання у своєї сестри Анни. Юнаки змагалися у двох вікових групах. Переможцем в обох став Адріян Хархаліс з Балтімору, Мериленд.

Старші чоловіки і сеньйори змагалися в чотирьох вікових групах. В групі віком понад 35 років у фіналі М. Наливайко переміг Івана Стефанюка з Огайо. В групі понад 45 років колишній український тренер з Ужгороду, а тепер мешканець Ню-Джерзі Юрій Колб переміг у фіналі багаторазового переможця Івана Дурбака. Юрій Вальчук в групі віком 55 років переміг Ярослава Сидорака з Каліфорнії. А у групі понад 65 років у трисетовому, фіналі Юрій Петрикевич з Гартфорду виграв змагання проти Юрія Грабця. Ю. Грабець дійшов до фіналу, коли у півфінальному мечі Я. Сидорак здав йому змагання.

Закриття змагань і нагородження учасників відбулися 2 вересня. Програмою закриття провадив провідник змагань Ю. Савчак, а нагороди вручали Р. Лісович, заступник голови УСЦАК Мирон Биц, голова „Чорноморської Січі" Омелян Твардовський, члени тенісової ланки УСЦАК І. Дурбак і Ю. Грабець, Петруся Савчак.

Турнірові нагороди, чаші уфундував УНСоюз, що він робить від початку цих змагань вже 57 років. Перехідні чаші в поодиноких групах уфундували родини від імені Богдана Рака, Романа Ракочого, Ярослава Рубля, д-ра Володимира Гука, д-ра Петра Харука і Константина Беня.

Грошові стипендії в сумі близько 4,000 дол. вже багато років дарує фірма „Winner Ford Group, Wilmington, Del.", якої власником є Іван Гинянський, прихильник українського спорту і колишній учасник змагань. Стипендії призначені на покриття коштів розвитку у спорті.

Чашу в пам'ять Марії Душник, так званий „Sporstmanship Award" тенісова ланка вручила І. Стефанюкові.

Закриваючи змагання, Ю. Савчак подякував всім спонзорам, співробітникам і учасникам. Р. Лісович офіційно закрила тенісові змагання на Союзівці.

На Союзівці (зліва): переможниця серед жінок Маріяна Мільчуцька, фіналістка Галина Костенко, переможець в групі віком 45 років Юрій Колб, Омелян Твардовський, Рома Лісович, Юрій Савчак, Юрій Грабець та Іван Дурбак.

Учасники та організатори змагань (зліва): Омелян Твардовський, Рома Лісович, Марко Красій, Іван Дурбак, Микола Стройник, Юрій Савчак, Олесь Хархаліс, Мирон Биц, Микола Наливайко та Юрій Грабець. (Фото: Петруся Савчак)

ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ

(переможці вказані зліва)

Чоловіки

Микола Стройник-Ігор Ференцевич	6:2, 6:4
Микола Наливайко-Юрій Вальчук	6:3, 6:3
Олесь Хархаліс-Дмитро Підвисоцький	6:0, 6:3
Марко Красій-Іван Стефанюк	6:1, 6:1
Півфінали	
М. Стройник-М. Наливайко	6:2, 6:4
М. Красій-О. Хархаліс	6:0, 6:1
Фінал	
М. Красій-М. Стройник	6:3, 6:2

Жінки

Маріяна Мільчуцька-Катерина Попова	6:2, 6:1
Галина Костенко-Анна Попова	6:0, 6:0
Фінал	
М. Мільчуцька-Г. Костенко	6:3, 6:3

Дівчата

Катерина Попова-Тея Луцишин	6:0, 6:0
К. Попова-Анна Попова	6:2, 6:0

Хлопці

Данило Сосяк-Матей Луцишин	6:1, 6:1
Адріян Хархаліс-Д. Сосяк	6:0, 6:0
А. Хархаліс-Андрій Шматолоха	6:0, 6:0

СЕНЬЙОРИ

Чоловіки 35 років

Дмитро Підвисоцький-Богдан Куцина	6:1, 6:4
М. Наливайко-Д. Підвисоцький	6:2, 6:1
І. Стефанюк-Стефан Сосяк	6:3, 7:6
Фінал	
М. Наливайко-І. Стефанюк	6:4, 6:0

Чоловіки 45 років

Юрій Колб-Богдан Куцина	7:6, 6:1
Ю. Колб-С. Сосяк	6:2, 6:2
Іван Дурбак-Роман Василяк	6:1, 6:2
Фінал	
Ю. Колб-І. Дурбак	6:2, 2:0

Чоловіки 55 років

Юрій Петрикевич-Юрій Грабець	6:1, 6:1
Юрій Вальчук-Ю. Петрикевич	1:6, 6:2, 6:3
Ярослав Сидорак-Орест Василюк	6:2, 6:3
Фінал	
Ю. Вальчук-Я. Сидорак	7:5, 7:5

Чоловіки 65 років

Ю. Петрикевич-Володимир Дзівак	6:1, 6:3
Я. Сидорак-Ю. Грабець	6:2, 2:6, 6:4
Я. Сидорак відійшов від фіналу	
Фінал	
Ю. Петрикевич-Ю. Грабець	4:6, 6:4, 10:7 tie breaker

Переможець в групі юнаків Адріян Хархаліс (в центрі) та фіналіст Данило Сосяк з Юрієм Грабцем (праворуч) та (в другому ряді зліва) Іваном Дурбаком, Юрієм Савчаком та Мироном Бицем.

Україна – очима...

(Продовження зі стор. 9)

будиночків тут уже не побачите. Ми піднялися на гору ліфтом, щоб любуватися краєвидом і дихати чистим повітрям, але, на жаль, досить низькі хмари й ранкові тумани дещо обмежували насолоду.

Наступна зупинка при значно кращій погоді була в Яремчі біля водоспаду, де розташувалося безліч крамничок з сувенірами.

Звідти мандрівники попрямували до Ворохти, щоб оглянути приватний музей музичних інструментів Романа Кумлика; він і грав нам на деяких з них.

Остання зупинка того дня була в хаті „Тіней забутих предків“ у Верховині, де Саркіс Параджанян, він же Сергій Параджанов, знімав свій знаменитий фільм. Дві місцеві жінки пригощали нас тутешніми стравами і тішили чарівним гуцульським співом.

Останній день мандрівки також мав розваговий характер, бо ми спершу заїхали до селища Вигода, де переїхалися „карпатським трамваєм“ – вузькоторовою залізницею, яку збудовано на початку XX ст. для транспорту деревини. Сьогодні її вживають з тією ж метою, але більше – для розваги туристів, що можуть досить зручно милуватися краєвидами.

Звідти рушили на гошівську Ясну Гору, де знаходиться василіянський монастир з чудотворною іконою Богородиці.

Остання зупинка була біля цікавого геологічного явища „Скелі Довбуша“. Відтак поїхали до Духовної семінарії св. Духа у Львові, де ми поселилися на час ЮМПЗ.

* * *

Ювілейна міжкрайова пластова зустріч (ЮМПЗ) проходила на території Філософсько-богословського факультету Українського Католицького Університету й Духовної семінарії св. Духа, де в шатрах розтаборилися учасники зустрічі. Для них були влаштовані відповідні умивальні, водогони з питною водою й інші потрібні обладнання. На щоглах піднесено прапори всіх держав, з яких на зустріч приїхали пластуни й побратими-скаути – Австралії, Арґентини, Бельгії, Великобританії, Італії, Казахстану, Канади, Молдови, Німеччини, Польщі, Росії, Угорщини й України. Перед ними на своєрідній брамі були прикріплені відзнаки всіх діючих куренів старших пластунів і пластунів-сеньйорів.

Ще до формального відкриття ЮМПЗ в суботу, 18 серпня, було вшановано пам’ять співзасновника Пласту д-ра Олександра Тисовського – „Дрота“, першого Начального Пластуна Северина Левицького – „Сірого Лева“ та пластунів, які загинули в боротьбі за Україну. Ввечорі на ватрі було показано кінофільм „Срібна земля“ – про Карпатську Україну.

У неділю, 19 серпня, Божественну Літургію відслужив лондонський Владика-пластун Гліб Лончина в супроводі чотирьох священиків. Організаційний комітет ЮМПЗ видав для всіх учасників зустрічі „Молитовник пластуна“ з текстом Літургії, щоб усі могли брати активну участь у Богослужбах. Оскільки це було свято Преображення, за давньою традицією після служби посвячено безліч яблук для всіх учасників, а люди принесли також квіти й інше зілля. Бажаючі учасники також могли брати участь у Богослужбах у храмах Української Православної Церкви Київського патріярхату, Української Автокефальної Православної Церкви та Української Православної Церкви Московського патріярхату.

Тоді всі учасники, хто автобусами, а величезна кількість – пішою хорою рушили до центру міста, де біля пам’ятника Т. Шевченкові відбулося урочисте відкриття ЮМПЗ. Тут прочитали привітальні промови представники обласної й міської адміністрацій, були вручені пластові ордени членам родин тих, що загинули в боях за волю України. Деяких осіб вдостоєно Орденом св. Юрія в золоті (найвище пластове відзначення).

Три курені – „Лісові Чорти“, „Сіроманці“ й „Вовкулаки“ пішли до колишнього костелу єзуїтів, тепер це греко-католицька церква свв. Петра і Павла, і там Владика Гліб посвятив їхні нові прапори.

Увечорі ватру ЮМПЗ підпалили представники усіх країн, де діє український Пласт – Австралії, Арґентини, Великобританії, Канади, Німеччини, Польщі, США й України. Перед виступом пластунів з кожної держави показано короткий кліп про даний край.

Впродовж тижня юнацтво, яке було поділене на чотири великі підтабори, мало нагоду проводити різні заняття. Наприклад, одні їхали в „Країну майстрів на Заході“ (музей просто неба „Шевченківський гай“), де практично вивчали в майстрів з цілої України різні форми народного мистецтва. Інші займалися практичним пластуванням у „Столиці відважних на Півночі“, тобто в парку „Прогулянка“. Знов інші подалися в Золочів, де в „Замку лицарів на Сході“ брали участь у лицарському поєдинку, підкорювали вогонь, сідлали коня й відвідували замок. Ще інші пішли в „Долину пригод на Півдні“ – на території ЮМПЗ, де грали спортивні ігри,

(Закінчення на стор. 17)

Україна – очима...

(Закінчення зі стор. 16)

відвідали морську точку, а також у науковому наметі робили цікаві експерименти.

У четвер, 23 серпня, відбулася Міжнародна конференція з нагоди 100-ліття Пласту, на якій д-р Орест Субтельний оповідав про історію Пласту, в першу чергу в діяспорі, а Юрій Леськів – про відроджений Пласт в Україні.

Наступна сесія була присвячена темі „Пласт і суспільство". Д-р Богдан Гаврилишин накреслив, яку ролю можуть відіграти пластуни в тотальній перебудові, якої потребує Україна. Академік Ігор Юхновський з'ясував, як в Українській РСР після Другої світової війни зріс український дух і як, незважаючи на сучасні негаразди, Пласт може відіграти дуже позитивну ролю у суспільстві сьогодні.

Третя сесія торкалася головних обов'язків пластуна. Д-р о. Борис Ґудзяк (якого зараз після закінчення ЮМПЗ висвячено єпископом для вірних УГКЦ у Франції, Бенілюксі й Швайцарії) накреслив душевний стан світу в XX і початку XXI ст., але в тому секуляризованому світі Пласт продовжує активно плекати духовність. Пластуни мусять залишитися вірними своїм традиціям, проте при цьому вживати модерні засоби.

У четвертій сесії розглянено майбутнє Пласту. Діяна Юрчук (США) застановлялася саме як може Пласт плекати свої ідеали в діяспорному оточенні, а Микола Музала (Україна) визначив проблеми, з якими Пласт зустрічається в Україні. На конференції відбулася презентація книжки „Столітнім шляхом", українською й англійською мовами, яку опрацювали д-р Андрій Горняткевич (Канада) і Сергій Юзик (Україна). На кінець Начальний Пластун д-р Любомир Романків підкреслив, що нам треба дальше дискутувати між собою та з іншими скавтськими організаціями. Хоч число пластунів в Україні відносно мале – усього 4,000-5,000 осіб – але Пласт уже дав вишкіл і виховання багатьом – майже 12 тис. молоді. Л. Романків закликав наголошувати позитиви, а недоліків позбуватися.

ЮМПЗ закрито в День Незалежности України, 24 серпня, біля пам'ятника Іванові Франкові соборним молебнем до св. Юрія Переможця. У своїй проповіді Владика Гліб говорив про св. Юрія як символ боротьби зі злом, який нас має спонукати до тієї ж боротьби. Можливо, найзворушливішим моментом закриття було іменування Начальним Пластуном пластунки Соломії Гребеняк гетьманською вірлицею – найвищим званням, яке може здобути юначка в Пласті.

Кредитівка „Самопоміч" завжди з громадою

Вручення нагород і подарунків на фестивалі парафії св. Йосифа в Чикаґо.

ЧИКАҐО. – Закінчилося літо – час парафіяльних фестинів, пікніків, різних імпрез під відкритим небом. Кожного разу, коли подія відбувалася поблизу Української Американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч", її учасниками ставали працівники й управителі „Самопомочі". Вони побували на Фестивалі української культури на Союзівці, на „Українських днях" в Чикаґо, на фестині парафії свв. Володимира і Ольги та на дводенному „Юктоберфест" парафії св. Йосифа.

На цих святах працівники „Самопомочі" роздавали подарунки, запрошували гостей в інтернеті подати „Самопоміч" як установу, що їм подобається.

Головні події кожного свята поміщені на веб-сторінці www.selfreliance.com.

„Самопоміч"

Мені 66 років, приємною зовнішністю, люблю спілкуватися, вірую в Бога, говорю англійською, хочу зустріти чесного чоловіка відповідного віку, який розділивби зі мною погляди і самотність. Тел:. 201-394-9807

Apartment for Rent
До винайму 2-ох спальневе помешкання на тихій вулиці в Нюарку, Н.Дж. (на межі зі South Orange). Ціна за домовленням. Також здається 1 кімната і кухня для одної особи. Тел. 973-735-7331

Пошукуємо жінку по догляду за 3-річним хлопчиком у Bayside, NY. Українська мова обов’язкова. Власне авто бажане. Два дні на тиждень - у середу і четвер. дні праці збільшаться в грудні. Тел. 646-763-0045.

*Куплю **картини** старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: 312-206-8476
Михайло

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

Certificate & IRA Special

Спеціальні вищі відсотки на Сертифікати та Пенсійні Рахунки

2.00% *APY	**5 yr. term**
0.55% *APY	**9 mo. term**

*APY=Annual Percentage Yield. $500 minimum opening deposit. UFCU reserves the right to discontinue or modify this offer at any time. Rates subject to change without notice, however the interest rate and APY are fixed for Certificates and IRA Certificates and will be in effect for the term of the account. Penalties for early withdrawal. Fees could reduce earnings in the account. The APY is based on an assumption that interest/dividends will remain on deposit until maturity. To open an account, you're required to establish membership by opening a Share Savings Account with a required $50 minimum deposit.

Effective 9/25/12

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

www.rufcu.org
877-968-7828

MAIN OFFICE | 824 E. Ridge Rd | Rochester, NY 14621 | 585.544.9518 | fax 585.338.2980

BRANCH OFFICES	ALBANY, NY	SACRAMENTO, CA	SYRACUSE, NY	BOSTON, MA	PORTLAND, OR
	518.266.0791	916.721.1188	315.471.4074	781.493.6733	503.774.1444

Federally insured by NCUA
EQUAL HOUSING LENDER

LVIV EXPRESS
PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave.
Linden, New Jersey 07036
(908) 925-0717

PACKAGES TO UKRAINE
BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ	ЛІТАКОМ	ДОЛЯРИ	ЕЛЕКТРОНІКА
мінімум 10 фунтів	2-3 тижні мін. 10 фунтів	Пересилка і доставка	220 V

15 років в бізнесі чесної і добросовісної праці.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує аґентів до співпраці.
Доставляємо пачки до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словаччини.
Підбираємо пачки з дому безкоштовно.
Пересилка пачок через UPS для клієнтів з інших штатів.
Call Tall Free 1-800-965-7262

DNIPRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та европейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ	CLIFTON, NJ	PHILADELPHIA, PA
645 W. 1st Ave.	565 Clifton Ave	1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (908) 241-2190	Tel.: (973) 916-1543	Tel.: (215) 969-4986
(888) 336-4776		(215) 728-6040

Oblast Memorials
845-469-4247 E-mail: **oblast@optonline.net**

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ
~ ПАМ’ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ
НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРИТИ ВАШ ПРОЄКТ.

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973)538-3899

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanaltd@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшости европейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

$100 - $8	$500 - $12	$900 - $20
$200 - $10	$600 - $15	$1000 - $20
$300 - $12	$700 - $17	$1500 - $37.50
$400 - $12	$800 - $17	$2000 - $50

Маємо ліцензію на пересилку долярів.
Також пересилаємо в інші країни.

** Додаткова оплата за доставу. Існують певні обмеження.*

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога
вміст пакунка:
борошно - 20 ф., гречка - 10 ф., олія - 1 ґальон, тушонка - 3 ф., салямі - 3 ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф., кава мелена - 2 ф., шоколяд - 2 плитки.
Ціна $99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

Редакція „Свободи“ не відповідає за мову і зміст платних оголошень, які вміщуються в тижневику

У глибокому смутку повідомляємо
приятелів і знайомих, що 29 вересня 2012 р.
у Brick, NJ, відійшла у вічність

св. п.

Ірена Загилкєвич

(1953 - 2012)

донька св. п. Івана (1976 р.) і Ольги (2004 р.)

Парастас був відправлений у вівторок, 2 жовтня, о год. 6:30 веч.
в D'Elia Funeral Home, Lakewood, NJ
Похоронні відправи відбулися в середу, 3 жовтня, о год 9:00 ранку
в Saint Dominic Church, Brick, NJ.
Тіло спочило на Holy Cross Cemetery, North Arlington, NJ.

У 40-ий день відходу у вічність св. п. Ірени Загилкєвич буде відправлена Служба Божа в суботу, 10 листопада 2012 р. о год. 9:00 ранку в Українській католицькій церкві свв. Петра і Павла, Jersey City, NJ.

Залишилися у смутку:
чоловік - John Heinis (JJ)
сестра - Марія Нєдзьвєцька
шваґер - Томас Нєдзьвєцький
племінниця - Ерин Марія Нєдзьвєцька

Вічна Їй пам'ять!

**Наукове Товариство ім. Шевченка
в Америці**
повідомляє своїх членів та громаду
що 30 вересня 2012 року
відійшла з цього світу
член НТШ-А

св. п.

д-р Ляриса Певна

(1965-2012)

Професор Університету в Північній Каролайні,
спеціяліст в ділянці генетики.

Навчалася в Колюмбійському університеті, 1987-90 р.р.
Докторат з генетики в Колюмбійському університеті, 1992 р.
Авторка багатьох наукових праць.

Рідним складаємо співчуття.

Вічна Їй пам'ять!

Управа НТШ в Америці

У глибокому смутку родина повідомляє, що 3 жовтня 2012 року, на 80-му році життя відійшов у вічність

св. п.

Олександер Цареградський

нар. 10 серпня 1932 року в Брацлаві
біля Вільна в Польщі.

Все своє життя, після праці, віддавав Українській православній церкві, Українському хорові „Дніпро" в Мінесоті, а також був захоплений українським мистецтвом - як різбою, так писанням чудових писанок.
Був взірцевим чоловіком, батьком, дідусем та братом.

Залишив у смутку:
дружину - Кіру (Стеценко)
доньку - Оленку Цареградську -Бентфілд з чоловіком Кеном
сина - Петра з дружиною Колін
онуків - Катрусю Бентфілд-Цареградську
- Павлика Цареградського
step-grandchildren
- Tyler and Jacob Thoresen
сестру - Євгенію Громницьку

Чин похорону відбувся 9 та 10 жовтня 2012 року в Українській православній церкві свв. Михаїла і Юрія.
Похований 10 жовтня на Forest Lawn цвинтарі в Saint Paul, MN.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою що в четвер,
4 жовтня 2012 року, відійшов спокійно у вічність
наш найдорожчий Тато і Дідусь

св. п.

д-р Евген О. Савчин

нар. 1 червня 1925 року в Задвірю, Україна.

Медичні студії закінчив в Інсбруці в 1949 році. Був довголітнім лікарем - спеціялістом з галузі психіятрії.

У глибокому смутку залишилися:
доньки - Ліда
- Рома
сини - Юрій
- Богдан
- Андрій
внуки - Іван Павло
- Адріян
- Данило
- Кристофер
- Ерик

Вічна Йому пам'ять!

З великим жалем і смутком ділимося сумною вісткою
що 26 вересня 2012 року, відішла у вічність наша
найдороща мама, бабця, пра-бабця і сестра

св. п.

ІРЕНА МАРТА ЧУМА

з дому Селезінка

народжена 1 грудня 1916 року в Бистрій, Галичина, Україна.
Походить з великої, знаної Галицької священичої і музично - творчої родини Нижанківських і Бобикевичів, донька Неонілі (Ніни) Бобикевич Селезінки і адвоката д-ра. Ярослава Селезінки. Покійна Ірена закінчила Музичний Інститут ім. Миколи Лисенка у Львові, любила компонувати музику легкого жанру. Пісні "Львів" і "Підзамче" є особливо знані і виконувані на Україні і в Діяспорі. Диригувала хорами, акомпанювала солістам, вчила гри на фортепіяні. В 1998 році відійшов у вічність св.п. д-р. Володимир Чума, її муж, наш дорогенький тато і дідо, а в 2011 році померла наймолодша доня Ніля, наша сестричка і тета.Останні роки св.п. Ірена з своєю сестрою Олею жили в домі опіки Св. Йосифа в Слаутсбурґу, під знаменитою опікою Сестер Служебниць, де кожного дня забавляли всіх грою на фортепіяні і співом.

Панахиду відправив Католицький Епископ Епархії Стемфорду Всечесніший Павло, разом з Православним священником отцем Юрієм Базилевським, довголітнім приятелем родини. Велике їм спасибі!
Заупокійна Служба Божа була відправлена Отцем Леонідом в Церкві Св. Івана Хрестителя в Нюарку, а Тіло Покійної спочило на Українсьму Цвинтарі Св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Ню Джерзі, біля її мужа Володимира.

Залишилися у глибокому смутку:
сестра - Оля Гаєцька
син - Ігор з дружиною Богданною
донька - Уляна Гілберт з мужем Річардом
внуки - Ірена (Уся) Костко з мужем Марком і сином Андрійком
- Андрій Чума з дружиною Наталею (Таля) та діти
Александра (Аля), Данилко і Лука
- Христина (Туня) Соломон з мужем Тереньом та
дітьми Аніка і Юліян
- Марко Чума з дружиною Мікою та діти
Максим, Марина (Няня) і Мія
та ближча і дальша родина в США, Україні, Канаді, Швайцарії і Німеччині.

*" Шкода що не цвітуть вже там каштани,
сумно що парк вже не шумить,
За чаром Львова серце плаче,
і рвется там, де в сонці Юр блистить "*